

موج آزمون جامع فیزیک

رضا خالو، امیرعلی میری

ابدی
نتترالگو

۳۴ آزمون فصلی به | ۳۷ آزمون فصلی به | ۵۰ آزمون فصلی به | ۲۴ آزمون جامع
فصل فیزیک ۱ | فصل فیزیک ۲ | فصل فیزیک ۳

به نام خدا

پرسش: چرا کتاب موج آزمون فیزیک جامع رو نوشته‌یں؟

پاسخ: با توجه به تبریه‌های تدریس ما، دانش آموزان بعد از زدن تست‌های کتاب‌های تستی، نیاز به ارزیابی خود به کمک آزمون دارند، و اسه همین تمام مباحث کتاب‌های دهم و یازدهم و دوازدهم، و در قالب آزمون‌های کوتاه در این کتاب آورده‌اند.

پرسش: آزمون‌های این کتاب چه ویژگی‌هایی دارند که شما اطمینان می‌دهید؟

پاسخ: در این آزمون‌ها مباحث کتاب درسی به صورت ۹۹ آزمون با تستی ارائه شده که دانش آموز در یک زمان کوتاه بتوانه هر آزمون را حل کند، البته برای مبحث‌های معقدتر، تعداد آزمون‌ها بیشتر و آزمون‌های مرحله‌ای سفت‌تر می‌شوند اما در سطح لکنور سراسری‌اند.

کفتن این نکته ضروری است که سطح آزمون‌ها در سطح لکنور سراسری‌هه است و مبحث‌هایی که سوالات آن‌ها در لکنور پیشیده تره اینجا هم در همون سطحه.

پرسش: همه آزمون‌ها ما تستی هستند؟

پاسخ: نه، هر فصل دو آزمون جامع ۱۵ تستی دارد (البته در فصل یک، آزمون‌های جامع با تستی‌اند) و در انتها کتاب هشت آزمون ترمی و پهلو آزمون جامع پایه و دوازدهم و یک آزمون ترکیبی دهم و دوازدهم و پنج آزمون ۳۰ تستی شبیه لکنور و همچنین دو لکنور تبریز داخل و خارج ۱۴۰۰ اومده.

پرسش: همه سوالات آزمون‌ها تأثیری هستند؟

پاسخ: نه، از شبیه‌سازی سوالات لکنور و سوالات کتاب درسی استفاده کردیم و در جاهایی که تست نمونه وجود نداشت، تست‌های تأثیری آورده‌یم و از لکنورهای آزمایشی هم استفاده کردیم.

پرسش: قُب بایم سراغ پاسخ‌ها، اون‌ها رو پهچوی نوشته‌یں؟

پاسخ: اول باید بگیم که تبدیل آزمون از خود آزمون برای دانش آموزاً معقدتر و بالارزش تر است، با علم به این موضوع، در پاسخ‌ها کمال کشاده‌ستی را به کار بردیم و بخش زیادی از کتاب به پاسخ‌ها اختصاص داده شده. در **نیم‌نگاه** تمام نکات درسی مربوط به تست را بیان کردیم، در پاسخ هر تست، مشابه لکنور، خود تست، لکنور قرار گرفته و در برخی از تست‌های **بازکراس‌سوال** آورده‌یم که در اون تست را از یک نگاه دیگه طرح کردیم و دریه جاهایی هم به **بادآوری** و **جمع‌بندی** مطالب پرداختیم، البته هر جا که برای تست راهنمای ساده‌تر و سریع‌تری بوده اون راهنمایی را به صورت **میانبر** برای دانش آموز بیان کردیم.

برای درک بخوبی، پاسخ‌ها را مرحله‌ای حل کردیم و گام به گام جلو رفیم و سطح سوالات را در پاسخ اون‌ها به صورت A (ساده)، B (متوسط) و C (شوار) مشخص کردیم.

پرسش: کتاب در سنامه ندارد؟

پاسخ: چون کتاب به صورت آزمونه به سری الگوهای یادآوری به صورت نمودار در حقیقت ابتدای هر فصل هم به صورت QR Code اومده و هم در سایت نشر الگو به آدرس www.olgoobooks.ir قرار دارد.

پرسش: سوال آفر، انتظار شما از همکاران و دانش آموزانی که از کتاب استفاده می‌کنند چیه؟

پاسخ: از همکاران و اساتید گرامی و هم‌پنیین دانش آموزان عزیز انتظار داریم که هر گونه اشکال و نقدی که به کتاب دارن را از طریق کانال https://t.me/physics_olgoo و سایت نشر الگو www.olgoobooks.ir به ما منتقل کنند تا با سوهان نقد آنها ناهمواری‌های کتاب صیقل داده شود.

در پایان لازم است از تلاش صمیمانه کارکنان نشر الگو سپاسگزاری کنیم، در واحد ویرایش فانم‌ها زهره نوری و زهراء امیدوار و هم‌پنیین آقای محسن شعبان شمیرانی که ویرایش این کتاب بی‌یاری ایشان امکان‌پذیر نبود، در واحد هروغفینی از فانم‌ها خاضله محسنه مریم احمدی و هم‌پنیین سرکار فانم سلیمانی مختار مریب واحد فنی و ویرایش قدردانی می‌کنیم.

رضا خالو - امیرعلی میری

فهرست

آزمون‌های مرحله‌ای و جامع

فصل چهارم: دما و گرما

- ۳۶ آزمون ۲۴ (صفحه ۸۳ تا ۹۱ کتاب درسی)
۳۷ آزمون ۲۵ (صفحه ۸۸ تا ۹۵ کتاب درسی)
۳۸ آزمون ۲۶ (صفحه ۸۸ تا ۹۵ کتاب درسی)
۳۹ آزمون ۲۷ (صفحه ۹۶ تا ۱۰۲ کتاب درسی)
۴۰ آزمون ۲۸ (صفحه ۹۶ تا ۱۰۲ کتاب درسی)
۴۱ آزمون ۲۹ (صفحه ۸۸ تا ۱۰۲ کتاب درسی)
۴۲ آزمون ۳۰ (صفحه ۱۰۳ تا ۱۱۱ کتاب درسی)
۴۳ آزمون ۳۱ (صفحه ۱۰۳ تا ۱۱۱ کتاب درسی)
۴۴ آزمون ۳۲ (صفحه ۱۰۳ تا ۱۲۰ کتاب درسی)
۴۵ آزمون ۳۳ (جامع (۱))
۴۷ آزمون ۳۴ (جامع (۲))

فصل پنجم: الکتریسیتی ساکن

- ۵۰ آزمون ۳۵ (صفحه ۱ تا ۹ کتاب درسی)
۵۱ آزمون ۳۶ (صفحه ۵ تا ۹ کتاب درسی)
۵۲ آزمون ۳۷ (صفحه ۵ تا ۹ کتاب درسی)
۵۳ آزمون ۳۸ (صفحه ۱۰ تا ۱۹ کتاب درسی)
۵۴ آزمون ۳۹ (صفحه ۱۰ تا ۱۹ کتاب درسی)
۵۶ آزمون ۴۰ (صفحه ۱۰ تا ۱۹ کتاب درسی)
۵۷ آزمون ۴۱ (صفحه ۲۰ تا ۲۴ کتاب درسی)
۵۸ آزمون ۴۲ (صفحه ۲۰ تا ۲۴ کتاب درسی)
۵۹ آزمون ۴۳ (صفحه ۲۰ تا ۲۷ کتاب درسی)
۶۱ آزمون ۴۴ (صفحه ۲۸ تا ۳۴ کتاب درسی)
۶۲ آزمون ۴۵ (صفحه ۲۸ تا ۳۴ کتاب درسی)
۶۳ آزمون ۴۶ (جامع (۱))
۶۴ آزمون ۴۷ (جامع (۲))

فصل اول: فیزیک و اندازه‌گیری

- ۲ آزمون ۱ (صفحه ۱ تا ۱۵ کتاب درسی)
۲ آزمون ۲ (صفحه ۱ تا ۱۵ کتاب درسی)
۳ آزمون ۳ (صفحه ۱۶ تا ۲۲ کتاب درسی)
۴ آزمون ۴ (صفحه ۱ تا ۲۲ کتاب درسی)
۶ آزمون ۵ (جامع (۱))
۷ آزمون ۶ (جامع (۲))

فصل دوم: ویژگی‌های فیزیکی مواد

- ۱۰ آزمون ۷ (صفحه ۲۳ تا ۳۱ کتاب درسی)
۱۱ آزمون ۸ (صفحه ۳۲ تا ۳۴ کتاب درسی)
۱۲ آزمون ۹ (صفحه ۳۲ تا ۳۵ کتاب درسی)
۱۳ آزمون ۱۰ (صفحه ۳۲ تا ۳۵ کتاب درسی)
۱۴ آزمون ۱۱ (صفحه ۳۶ تا ۳۹ کتاب درسی)
۱۵ آزمون ۱۲ (صفحه ۳۶ تا ۳۹ کتاب درسی)
۱۷ آزمون ۱۳ (صفحه ۴۰ تا ۵۲ کتاب درسی)
۱۸ آزمون ۱۴ (جامع (۱))
۲۰ آزمون ۱۵ (جامع (۲))

فصل سوم: کار، انرژی و توان

- ۲۴ آزمون ۱۶ (صفحه ۵۳ تا ۶۰ کتاب درسی)
۲۵ آزمون ۱۷ (صفحه ۶۱ تا ۷۲ کتاب درسی)
۲۶ آزمون ۱۸ (صفحه ۶۱ تا ۷۲ کتاب درسی)
۲۷ آزمون ۱۹ (صفحه ۶۱ تا ۷۲ کتاب درسی)
۲۸ آزمون ۲۰ (صفحه ۶۱ تا ۷۲ کتاب درسی)
۲۹ آزمون ۲۱ (صفحه ۷۳ تا ۸۲ کتاب درسی)
۳۰ آزمون ۲۲ (جامع (۱))
۳۲ آزمون ۲۳ (جامع (۲))

فصل ششم: جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم

۱۰۲	آزمون ۷۲ (صفحه ۱ تا ۱۰ کتاب درسی)	۶۸	آزمون ۴۸ (صفحه ۴۰ تا ۴۶ کتاب درسی)
۱۰۳	آزمون ۷۳ (صفحه ۱ تا ۱۰ کتاب درسی)	۶۹	آزمون ۴۹ (صفحه ۴۶ تا ۵۳ کتاب درسی)
۱۰۴	آزمون ۷۴ (صفحه ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)	۷۰	آزمون ۵۰ (صفحه ۵۳ تا ۵۵ کتاب درسی)
۱۰۵	آزمون ۷۵ (صفحه ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)	۷۱	آزمون ۵۱ (صفحه ۵۶ تا ۵۷ کتاب درسی)
۱۰۶	آزمون ۷۶ (صفحه ۱۳ تا ۱۵ کتاب درسی)	۷۲	آزمون ۵۲ (صفحه ۵۶ تا ۵۹ کتاب درسی)
۱۰۷	آزمون ۷۷ (صفحه ۱۵ تا ۲۱ کتاب درسی)	۷۳	آزمون ۵۳ (صفحه ۵۶ تا ۵۹ کتاب درسی)
۱۰۸	آزمون ۷۸ (صفحه ۱۵ تا ۲۱ کتاب درسی)	۷۴	آزمون ۵۴ (صفحه ۶۰ تا ۶۱ کتاب درسی)
۱۰۹	آزمون ۷۹ (صفحه ۱۵ تا ۲۱ کتاب درسی)	۷۶	آزمون ۵۵ (صفحه ۶۰ تا ۶۱ کتاب درسی)
۱۱۰	آزمون ۸۰ (صفحه ۱۵ تا ۲۱ کتاب درسی)	۷۷	آزمون ۵۶ (صفحه ۵۶ تا ۶۱ کتاب درسی)
۱۱۱	آزمون ۸۱	۷۸	آزمون ۵۷ (صفحه ۵۶ تا ۶۱ کتاب درسی)
۱۱۳	آزمون ۸۲	۸۰	آزمون ۵۸ (صفحه ۵۶ تا ۶۱ کتاب درسی)
۱۱۴	آزمون ۸۳	۸۱	آزمون ۵۹ (جامع (۱))
۱۱۶	آزمون ۸۴ (جامع (۱))	۸۳	آزمون ۶۰ (جامع (۲))
۱۱۷	آزمون ۸۵ (جامع (۲))		

فصل هفتم: مغناطیس و القای الکترومغناطیسی

۱۲۲	آزمون ۸۶ (صفحه ۲۸ تا ۳۳ کتاب درسی)	۸۶	آزمون ۶۱ (صفحه ۶۶ تا ۷۵ کتاب درسی)
۱۲۳	آزمون ۸۷ (صفحه ۳۳ تا ۳۶ کتاب درسی)	۸۷	آزمون ۶۲ (صفحه ۶۶ تا ۷۵ کتاب درسی)
۱۲۴	آزمون ۸۸ (صفحه ۴۱ تا ۴۳ کتاب درسی)	۸۸	آزمون ۶۳ (صفحه ۶۶ تا ۷۵ کتاب درسی)
۱۲۵	آزمون ۸۹ (صفحه ۳۷ تا ۴۳ کتاب درسی)	۸۹	آزمون ۶۴ (صفحه ۷۶ تا ۸۴ کتاب درسی)
۱۲۶	آزمون ۹۰ (صفحه ۳۷ تا ۴۳ کتاب درسی)	۹۱	آزمون ۶۵ (صفحه ۷۶ تا ۸۴ کتاب درسی)
۱۲۷	آزمون ۹۱ (صفحه ۳۷ تا ۴۳ کتاب درسی)	۹۲	آزمون ۶۶ (صفحه ۸۵ تا ۹۰ کتاب درسی)
۱۲۸	آزمون ۹۲ (صفحه ۴۳ تا ۴۴ کتاب درسی)	۹۳	آزمون ۶۷ (صفحه ۸۷ تا ۹۲ کتاب درسی)
۱۲۹	آزمون ۹۳ (صفحه ۴۳ تا ۴۴ کتاب درسی)	۹۴	آزمون ۶۸ (صفحه ۸۷ تا ۹۲ کتاب درسی)
۱۳۰	آزمون ۹۴ (صفحه ۴۴ تا ۴۶ کتاب درسی)	۹۶	آزمون ۶۹ (صفحه ۹۳ تا ۹۹ کتاب درسی)
۱۳۱	آزمون ۹۵ (صفحه ۴۴ تا ۴۹ کتاب درسی)	۹۷	آزمون ۷۰ (جامع (۱))
۱۳۲	آزمون ۹۶ (جامع (۱))	۹۹	آزمون ۷۱ (جامع (۲))
۱۳۴	آزمون ۹۷ (جامع (۲))		

فصل دهم: نوسان و امواج

فصل دوازدهم: آزمون‌های جامع

۱۷۲	آزمون ۱۲۲ (فیزیک دهم (۱))	۱۳۸	آزمون ۹۸ (صفحه ۵۴ تا ۵۶ کتاب درسی)
۱۷۳	آزمون ۱۲۳ (فیزیک دهم (۲))	۱۳۹	آزمون ۹۹ (صفحه ۵۴ تا ۵۶ کتاب درسی)
۱۷۵	آزمون ۱۲۴ (ترکیبی دهم و دوازدهم)	۱۴۰	آزمون ۱۰۰ (صفحه ۵۷ تا ۵۹ کتاب درسی)
۱۷۶	آزمون ۱۲۵ (فیزیک یازدهم (۱))	۱۴۱	آزمون ۱۰۱ (صفحه ۵۷ تا ۵۹ کتاب درسی)
۱۷۸	آزمون ۱۲۶ (فیزیک یازدهم (۲))	۱۴۲	آزمون ۱۰۲ (صفحه ۵۷ تا ۵۹ کتاب درسی)
۱۷۹	آزمون ۱۲۷ (فیزیک پایه (۱))	۱۴۳	آزمون ۱۰۳ (صفحه ۵۸ تا ۶۰ کتاب درسی)
۱۸۲	آزمون ۱۲۸ (فیزیک پایه (۲))	۱۴۴	آزمون ۱۰۴ (صفحه ۵۳ تا ۶۰ کتاب درسی)
۱۸۴	آزمون ۱۲۹ (ترم اول فیزیک دوازدهم (۱))	۱۴۶	آزمون ۱۰۵ (صفحه ۶۱ تا ۶۶ کتاب درسی)
۱۸۶	آزمون ۱۳۰ (ترم اول فیزیک دوازدهم (۲))	۱۴۷	آزمون ۱۰۶ (صفحه ۶۱ تا ۶۶ کتاب درسی)
۱۸۸	آزمون ۱۳۱ (ترم دوم فیزیک دوازدهم (۱))	۱۴۸	آزمون ۱۰۷ (صفحه ۶۴ و ۶۵ کتاب درسی)
۱۹۰	آزمون ۱۳۲ (ترم دوم فیزیک دوازدهم (۲))	۱۵۰	آزمون ۱۰۸ (صفحه ۶۶ تا ۶۸ کتاب درسی)
۱۹۲	آزمون ۱۳۳ (فیزیک دوازدهم (۱))	۱۵۱	آزمون ۱۰۹ (صفحه ۶۹ تا ۷۶ کتاب درسی)
۱۹۵	آزمون ۱۳۴ (فیزیک دوازدهم (۲))	۱۵۲	آزمون ۱۱۰ (صفحه ۶۹ تا ۷۶ کتاب درسی)
۱۹۸	آزمون ۱۳۵ (مطابق با کنکور سراسری)	۱۵۳	آزمون ۱۱۱ (صفحه ۶۱ تا ۷۶ کتاب درسی)
۲۰۱	آزمون ۱۳۶ (مطابق با کنکور سراسری)	۱۵۵	آزمون ۱۱۲ (صفحه ۷۶ تا ۸۸ کتاب درسی)
۲۰۵	آزمون ۱۳۷ (مطابق با کنکور سراسری)	۱۵۶	آزمون ۱۱۳ (صفحه ۷۶ تا ۸۸ کتاب درسی)
۲۰۸	آزمون ۱۳۸ (مطابق با کنکور سراسری)	۱۵۸	آزمون ۱۱۴ (صفحه ۷۶ تا ۸۸ کتاب درسی)
۲۱۲	آزمون ۱۳۹ (مطابق با کنکور سراسری)	۱۵۹	آزمون ۱۱۵ (جامع (۱))
۲۱۶	آزمون ۱۴۰ (سراسری ۱۴۰۰ - داخل تجربی)	۱۶۱	آزمون ۱۱۶ (جامع (۲))
۲۱۹	آزمون ۱۴۱ (سراسری ۱۴۰۰ - خارج تجربی)		

فصل سیزدهم: پاسخ‌های تشریحی

• پاسخ‌های تشریحی فیزیک دهم

۲۲۴	پاسخ‌های تشریحی فصل اول
۲۳۴	پاسخ‌های تشریحی فصل دوم
۲۵۶	پاسخ‌های تشریحی فصل سوم
۲۷۴	پاسخ‌های تشریحی فصل چهارم

فصل یازدهم: آشنایی با فیزیک اتمی و هسته‌ای

۱۶۴	آزمون ۱۱۷ (صفحه ۹۵ تا ۱۱۱ کتاب درسی)
۱۶۴	آزمون ۱۱۸ (صفحه ۹۵ تا ۱۱۱ کتاب درسی)
۱۶۶	آزمون ۱۱۹ (صفحه ۱۱۲ تا ۱۲۱ کتاب درسی)
۱۶۶	آزمون ۱۲۰ (جامع (۱))
۱۶۸	آزمون ۱۲۱ (جامع (۲))

فصل چهاردهم: سؤالات کنکور سراسری

آزمون ۱۴۲ (سراسری ۱۴۰۱ - داخل تجربی)	۵۸۳
آزمون ۱۴۳ (سراسری ۱۴۰۱ - خارج تجربی)	۵۸۶
آزمون ۱۴۴ (سراسری ۱۴۰۲ - داخل تجربی)	۵۹۰
آزمون ۱۴۵ (سراسری ۱۴۰۲ نوبت دوم - داخل تجربی)	۵۹۳
پاسخنامه کلیدی	۵۹۶

• پاسخ‌های تشریحی فیزیک یازدهم

پاسخ‌های تشریحی فصل پنجم ۲۹۸

پاسخ‌های تشریحی فصل ششم ۳۳۴

پاسخ‌های تشریحی فصل هفتم ۳۷۲

• پاسخ‌های تشریحی فیزیک دوازدهم

پاسخ‌های تشریحی فصل هشتم ۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی فصل نهم ۴۳۳

پاسخ‌های تشریحی فصل دهم ۴۵۸

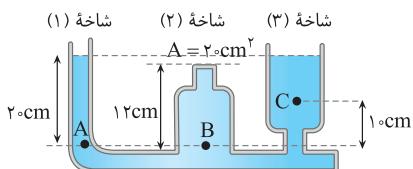
پاسخ‌های تشریحی فصل یازدهم ۵۰۱

پاسخ‌های تشریحی فصل دوازدهم ۵۱۱

فصل دوم

ویژگی‌های فیزیکی مواد

در شکل مقابل چگالی مایع درون ظرف 1200 kg/m^3 است. چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟ (g = 10 N/kg) ۷۹

(الف) فشار در نقاط A و B هم برابر است.

(ب) نیروی وارد بر انتهای لوله شاخه (۲) از طرف مایع برابر ۹۲ N است.

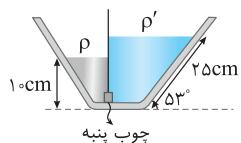
(پ) اختلاف فشار بین نقاط B و C برابر 1000 Pa است.

۱ (۲)

۳ (۴)

۱) صفر

۲ (۳)

در شکل رو به رو یک چوب پنبه استوانه‌ای شکل در سوراخ بین دو طرف ظرف قرار گرفته و در

تعادل است. اگر $\rho = 1/2 \text{ g/cm}^3$ باشد، چگالی' ρ' چند L/g است؟ (اصطکاک)

ناچیز است، $\sin 53^\circ = 0/8$

۰/۸ (۲)

۶۰۰ (۴)

۰/۶ (۱)

۸۰۰ (۳)

فشار شاره‌ها - لوله U شکل (۱)

آزمون

صفحه ۳۵ تا ۳۷ کتاب درسی

در یک ظرف، مایعی به چگالی $1/5 \text{ g/cm}^3$ ریخته شده است و فشار مایع در کف ظرف 150 kPa است. فشار مایع در فاصله 10 cm از

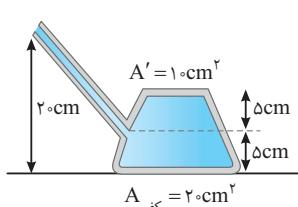
کف ظرف چند کیلوپاسکال است؟ (g = 10 N/kg) ۸۱

۱۴۶/۵ (۴)

۱۴۷/۵ (۳)

۱۴۹/۵ (۲)

۱۴۸/۵ (۱)

در شکل رو به رو 4 kg/m^3 مایع به چگالی 800 kg/m^3 ، درون ظرف ریخته شده است. نیروی وارد بر

کف ظرف چند نیوتن است؟ (g = 10 N/kg, P₀ = 10^5 Pa) ۸۲

۱۰۰/۸ (۲)

۱/۶ (۴)

۳/۲ (۱)

۲۰۳/۲ (۳)

دو مایع A و B به چگالی‌های $\rho_B = 0/8 \text{ g/cm}^3$ و $\rho_A = 1/6 \text{ g/cm}^3$ را در ظرفی استوانه‌ای ریخته و با هم مخلوط می‌کنیم. اگر فشار وارد بر

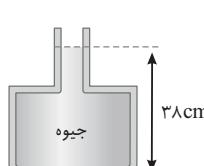
کف ظرف از طرف مخلوط دو مایع 480 Pa و ارتفاع مایع مخلوط در ظرف 45 cm باشد، حجم مایع A در مخلوط چند برابر حجم مایع B است؟

۲ (۴)

۱/۲ (۳)

۳ (۲)

۱/۳ (۱)

در شکل زیر اگر بیشینه نیروی قابل تحمل کف ظرف از طرف جیوه $64/8 \text{ N}$ باشد، حداقل چند

گرم جیوه می‌توان به جیوه درون ظرف اضافه کرد تا ظرف شکسته نشود؟

($\rho_{\text{Hg}} = 13500 \text{ kg/m}^3$ و سطح قسمت بالایی ظرف $4 =$ سطح کف ظرف،

$\text{g} = 10 \text{ m/s}^2$ است). ۸۴

۲۵ (۲)

۳۴۵/۲ (۴)

۱۰ (۱)

۳۳۷/۵ (۳)

در یک ظرف استوانه‌ای مقداری آب و رون وجود دارد و نمودار فشار بر حسب عمق از سطح آزاد

مایع به صورت زیر است. ارتفاع آب درون ظرف چند سانتی‌متر است؟

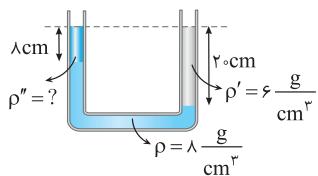
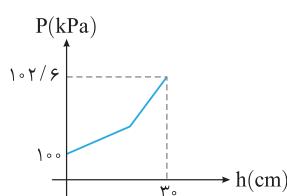
(g = 10 N/kg, $\rho_{\text{آب}} = 1000 \text{ kg/m}^3$, $\rho_{\text{رون}} = 800 \text{ kg/m}^3$) ۸۵

۱۸ (۲)

۱۲ (۴)

۲۰ (۱)

۱۰ (۳)

در شکل رو به رو، سه مایع در لوله U شکل در حالت تعادل هستند. چگالی' ρ چند kg/m^3 است؟ ۸۶

۳۰۰۰ (۲)

۲۰۰۰ (۴)

۱۰ (۱)

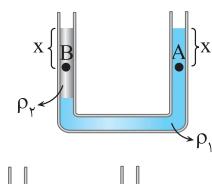
۲ (۳)

با توجه به شکل رویه رو اگر فشار در نقطه های A و B باشد، کدام گزینه درست است؟ ۸۷

$$\rho_2 > \rho_1, P_A < P_B \quad (1)$$

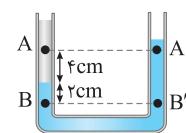
$$\rho_2 > \rho_1, P_A = P_B \quad (2)$$

$$\rho_1 > \rho_2, P_A > P_B \quad (3)$$

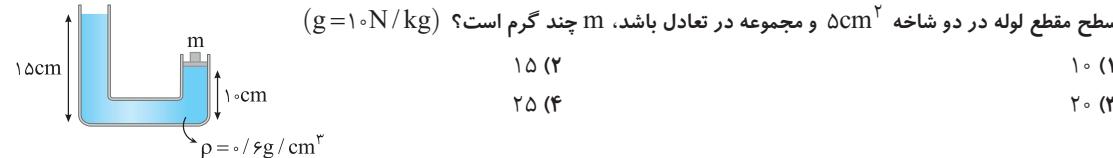
در شکل رویه رو در لوله U شکل، آب ریخته شده و نقطه M روی لوله نشانه گذاری شده است. اگر در شاخه سمت چپ لوله، روی آب به ارتفاع ۱۰ سانتی متر نفت بریزیم، در لوله مقابل، سطح آب چند سانتی متر از نقطه M بالاتر می روید؟ (سطح مقطع لوله در تمامی نقاط یکسان است و چگالی نفت و آب به ترتیب 10 g/cm^3 و 1 g/cm^3 است).

$$6 \quad 2 \quad 4 \quad 8 \quad (4) \quad (2) \quad (3) \quad (1)$$

$$96 \quad (4) \quad 720 \quad (3) \quad 480 \quad (2) \quad 240 \quad (1) \quad (4)$$

در شکل رویه رو پیستونی با جرم ناچیز و بدون اصطکاک در دهانه شاخه سمت راست قرار دارد و وزنه ای به جرم m روی آن است. اگر مساحت

$$15 \quad 2 \quad 25 \quad (4) \quad 10 \quad (1) \quad 20 \quad (3)$$

فشار شاره ها - لوله U شکل (۲) ۹۰

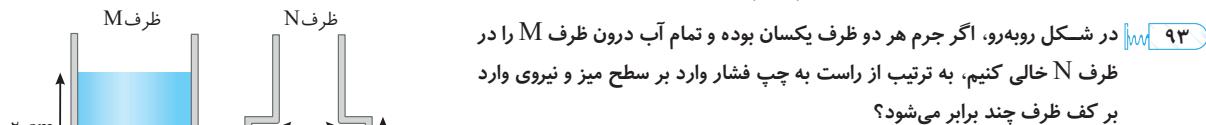
صفحه ۳۵ تا ۳۶ کتاب درسی

اگر فشار در عمق 5 cm از یک مایع، دو برابر فشار روی سطح یک مایع باشد، فشار در عمق 3 cm از این مایع چند برابر فشار در عمق 2 cm سانتی متری از آن است؟ ۹۱

$$\frac{3}{2} \quad (4) \quad \frac{17}{16} \quad (3) \quad \frac{8}{7} \quad (2) \quad \frac{21}{20} \quad (1)$$

دو ظرف استوانه ای A و B در اختیار داریم و در هر دو ظرف تا ارتفاع h آب ریخته ایم. اگر مساحت سطح مقطع ظرف B 20% بزرگتر از مساحت سطح مقطع ظرف A باشد، فشار وارد بر کف و نیروی وارد بر کف از ظرف مایع به ترتیب از راست به چپ در ظرف B چند برابر ظرف A است؟ ۹۲

$$1 \quad 1/2 \quad 1/2 \quad 1/2 \quad (1) \quad (3) \quad (2) \quad (4)$$

$$\frac{3}{2}, \frac{3}{2} \quad (2) \quad \frac{3}{1}, \frac{3}{4} \quad (4) \quad 1, \frac{3}{2} \quad (1)$$

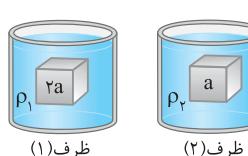
$$1, \frac{3}{2} \quad (3)$$

در شکل مقابل یک پیستون با جرم و اصطکاک ناچیز بر سطح آب درون استوانه ای قرار دارد و وزنه ای به جرم m روی آن قرار گرفته است. ارتفاع آب درون ظرف 5 cm و مساحت قاعده آن 40 cm^2 است. اگر فشار وارد بر کف ظرف $\rho_{\text{آب}} = 1\text{ g/cm}^3, P_0 = 10^5\text{ Pa}, g = 10\text{ N/kg}$ باشد، m چند کیلوگرم است؟ ۹۴

$$100 \quad (4) \quad 60 \quad (3) \quad 40 \quad (2) \quad 20 \quad (1)$$

در شکل رویه رو طول ضلع مکعب درون ظرف (۱) دو برابر طول ضلع مکعب درون ظرف (۲) است. اگر اختلاف نیروی وارد بر سطح بالا و پایین مکعب ها با یکدیگر برابر باشد، $\frac{\rho_2}{\rho_1}$ برابر کدام گزینه است؟ ۹۵

$$\frac{1}{8} \quad (4) \quad 8 \quad (3) \quad \frac{1}{4} \quad (2) \quad 4 \quad (1)$$

فصل دهم

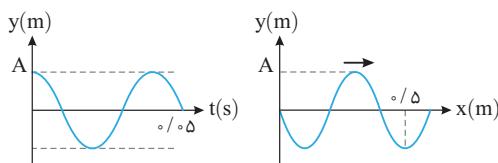
نوسان و امواج

۱۴۸

در شکل‌های زیر نمودار مکان - زمان یک ذره از محیط و نمودار نقش موج آن در یک لحظه رسم شده است. تندی انتشار موج در محیط چند

متر بر ثانیه است؟

- ۵ (۱)
۷/۵ (۲)
۸ (۳)
۱۰ (۴)

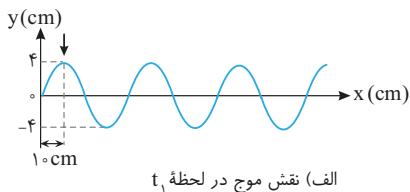

شکل‌های رو به رو، نمودار جابه‌جایی - مکان (نقش موج) موجی را در دو لحظه t_1 و

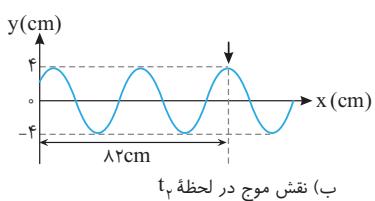
t_2 نشان می‌دهد که در یک محیط کشسان در جهت مثبت محور X در حال پیشروی

است. علامت پیکان، یک قله موج را در این دو لحظه نشان می‌دهد. اگر

$t_2 - t_1 = ۰/۱۲\text{s}$ باشد، دوره نوسان موج چند ثانیه است؟

(الف) نقش موج در لحظه t_1

(ب) نقش موج در لحظه t_2

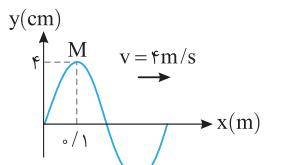
- $\frac{۳}{۲}$ (۱)
 $\frac{۲}{۳}$ (۲)
 $\frac{۱}{۱۵}$ (۳)
۷/۵ (۴)

نقش یک موج عرضی که در یک طناب در حال انتشار است، مطابق شکل رو به روست. مسافتی که ذره

M در مدت $۰/۰۲\text{s}$ طی می‌کند برابر ۸cm است. تندی انتشار موج چند متر بر ثانیه است؟

- ۲ (۱)
۲۰ (۲)
۴ (۳)
۴۰ (۴)

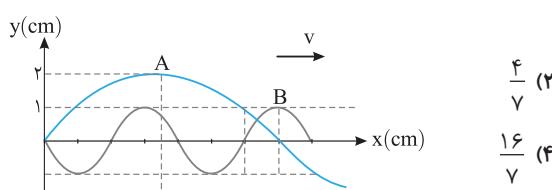
شکل رو به رو نقش یک موج در یک ریسمان کشیده شده را در لحظه $t = ۰$ نشان می‌دهد. سرعت نوسان

ذره M در لحظه $t = \frac{۱}{\lambda} \text{s}$ چند متر بر ثانیه است؟

- ۱) صفر
 $\frac{-4\pi}{5}$ (۲)
 $\frac{8\pi}{5}$ (۴)
 $\frac{4\pi}{5}$ (۳)

در شکل زیر نمودار جابه‌جایی - مکان (نقش موج) دو موج عرضی که در یک محیط منتشر می‌شوند، رسم شده است. مقدار متوسط آهنگ انتقال

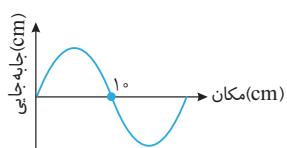
انرژی موج A چند برابر موج B است؟

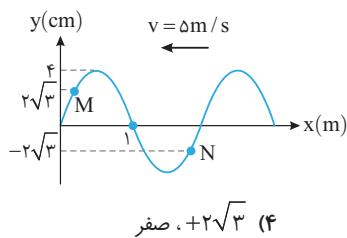
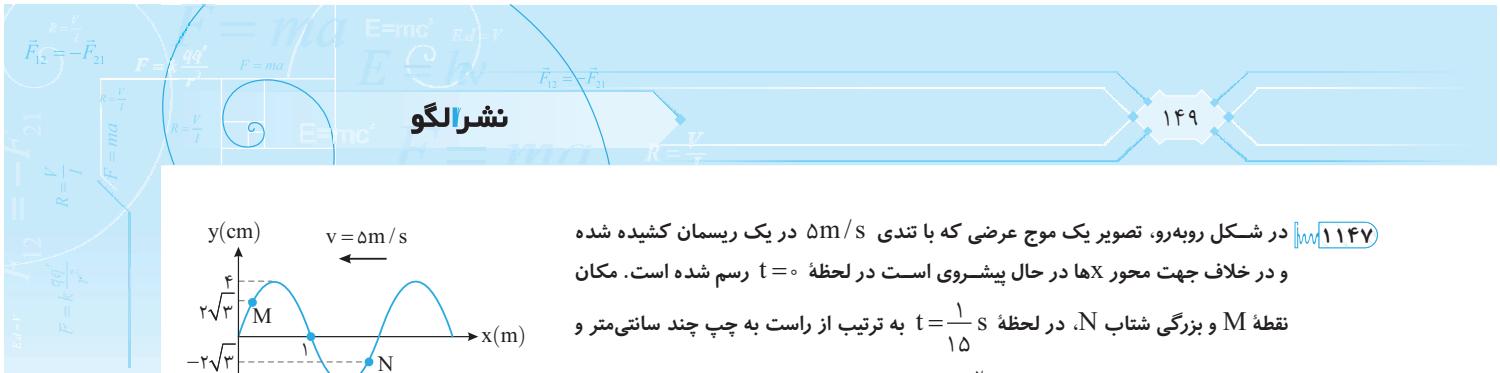
- $\frac{۱۶}{۴۹}$ (۱)
 $\frac{۴}{۷}$ (۲)
 $\frac{۱۶}{۷}$ (۴)
 $\frac{۸}{۴۹}$ (۳)

بررسی نمودارهای موج آزمون ۱۰۷ صفحه ۶۴ و ۶۵ کتاب درسی

نقش یک موج به صورت رو به رو است که چشممه موج در مبدأ مختصات قرار دارد. اگر در این لحظه سرعت ذره A روی موج منفی و حرکت آن تندشونده باشد، کدام گزینه می‌تواند مکان نقطه A باشد؟

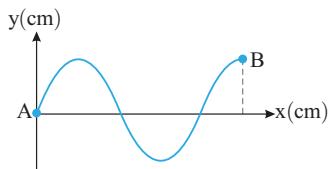
- $x_A = ۷\text{cm}$ (۲)
 $x_A = ۱۷\text{cm}$ (۴)
 $x_A = ۱۲\text{cm}$ (۱)
 $x_A = ۱۲\text{cm}$ (۳)

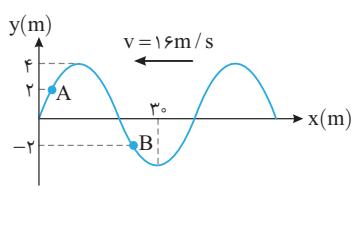
در شکل روبرو، تصویر یک موج عرضی که با تندی 5 m/s در یک ریسمان کشیده شده و در خلاف جهت محور X ها در حال پیشروی است در لحظه $t = 0$ رسم شده است. مکان نقطه M و بزرگی شتاب N در لحظه $t = \frac{1}{15} \text{ s}$ به ترتیب از راست به چپ چند سانتی متر و چند متر بر مجدور ثانیه است؟

- (۱) $+2\sqrt{3}$, صفر
 (۲) صفر, 4
 (۳) صفر, صفر
 (۴) $+2\sqrt{3}$, 4
 (۵) $+2\sqrt{3}$, 2

در شکل زیر، طول می کشد تا موج از نقطه A به نقطه B برسد. دوره نوسان ذرات موج چند ثانیه است؟

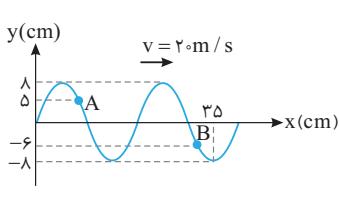
- (۱) 2
 (۲) 4
 (۳) 6

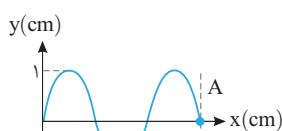
شکل روبرو، تصویر یک موج عرضی در لحظه $t = 0$ نشان می دهد که در یک ریسمان کشیده شده در حال انتشار است. در لحظه $t + \frac{1}{15} \text{ s}$ فاصله ذره A از حالت تعادلش چند برابر فاصله ذره B از حالت تعادلش است؟

- (۱) 2
 (۲) $\frac{1}{2}$
 (۳) $\frac{1}{2}$

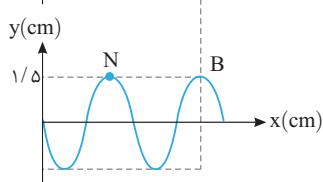
نقش یک موج عرضی در طنابی در لحظه $t = 0$ مطابق شکل روبروست. در بازه زمانی $0 \leq t \leq \frac{3}{200} \text{ s}$ به ترتیب از راست به چپ مسافت طی شده ذره A چند برابر مسافت طی شده ذره B و جایه جایی ذره A چند برابر جایه جایی ذره B است؟

- (۱) $\frac{5}{6}, 1$
 (۲) $1, -\frac{5}{6}$
 (۳) $1, -\frac{5}{6}$

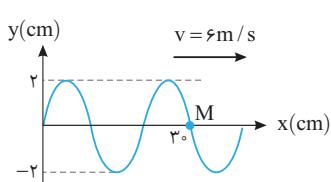

در شکل روبرو، نقش موج دو موج A و B که در دو طناب مختلف منتشر می شوند، رسم شده است. در مدت زمانی که ذره M ، N نوسان انجام می دهد، ذره A ، B نوسان انجام می دهد. تندی انتشار موج A چند برابر تندی انتشار موج B است؟

- (۱) 1
 (۲) $\frac{5}{2}$
 (۳) $\frac{7}{15}$
 (۴) $\frac{7}{6}$

در شکل روبرو تصویر یک موج عرضی که در یک ریسمان کشیده در حال انتشار است در لحظه $t = 0$ نشان داده شده است. شتاب متوسط ذره M در

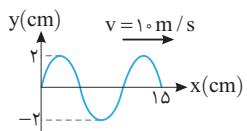

بازه $t + \frac{1}{60} \text{ s}$ چند متر بر مجدور ثانیه است؟

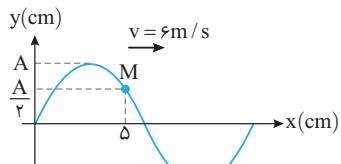
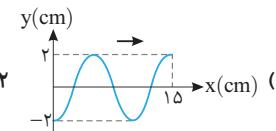
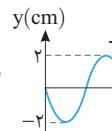
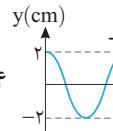
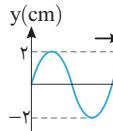
- (۱) -144π
 (۲) 144π
 (۳) صفر
 (۴) قابل محاسبه نیست.

فصل دهم

نوسان و امواج

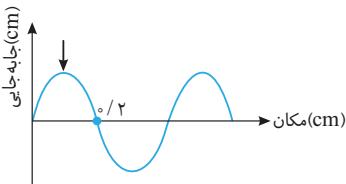

نقش موجی در لحظه $t = \frac{1}{200} \text{ s}$ مطابق شکل است. نقش موج در لحظه $t = \frac{3}{400} \text{ s}$ کدام بوده است؟

در شکل روبرو، نقش موج عرضی طبایی در لحظه t نشان داده شده است. نوع حرکت ذره M در بازه $t + 0.018 \text{ s}$ چگونه است؟

- کندشونده، تندشونده، کندشونده
- کندشونده
- تندشونده، کندشونده، تندشونده
- ابتدا کندشونده و سپس تندشونده

نقش یک موج به صورت روبه رو است. اگر بسامد موج 10 Hz باشد، پس از 18 ms مکان قله نشان داده شده کدام می شود؟

- $x = 0/2 \text{ m}$
- $x = 0/3 \text{ m}$
- $x = 0/5 \text{ m}$
- $x = 0/4 \text{ m}$

امواج الکترومغناطیسی

آزمون ۱۰۸

کدام گزاره های زیر درست است؟

الف) ایجاد میدان الکتریکی به علت تغییر میدان مغناطیسی همان القای الکترومغناطیسی است.

ب) بسامد میدان های الکتریکی و مغناطیسی موج الکترومغناطیسی یکسان اما طول موج آنها متفاوت است.

پ) در امواج الکترومغناطیسی، انرژی به صورت انرژی جنبشی و انرژی پتانسیل ذرات محیط منتقل می شود.

ت) تندی انتشار همگی امواج الکترومغناطیسی یکسان است.

- (الف) و (ت)
- (الف)، (ب) و (پ)
- (الف)، (ب) و (ت)
- (ب) و (ت)

یک موج الکترومغناطیسی در راستای قائم رو به بالا در حال پیشروعی است. در لحظه ای که میدان الکتریکی موج در نقطه M از مسیر پیشروعی به

سمت شرق باشد، میدان مغناطیسی موج به کدام جهت است؟

- شمال
- جنوب
- شرق
- غرب

در کدام یک از گزینه های زیر پرتوهای الکترومغناطیسی از راست به چپ به ترتیب کاهش طول موج نوشته شده اند؟

۱) گاما، فرابینفشن، نورمرئی، میکروموج

۲) FM، AM، ELF

۳) فروسرخ، فرابینفشن، نورمرئی، میکروموج

۴) فروسرخ، AM، فرابینفشن، گاما

طول آتن یک گوشی تلفن همراه قدیمی معمولاً $\frac{1}{4}$ طول موج دریافتی است. اگر طول چنین آتنی تقریباً برابر 10 cm باشد، بسامدی که این

گوشی با آن کار می کند چند مگاهرتز است؟ ($c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$)

- ۷۵۰
- ۱۲۰۰
- ۵۵۰
- ۲۴۰۰

طول موج یک پرتو الکترومغناطیسی 3 پیکومتر است. دوره تناوب این پرتو چند نانوثانیه است؟ ($c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$)

- 10^{-20}
- 10^{-11}
- 3×10^{-20}
- 3×10^{-11}

بسامد یک موج الکترومغناطیسی $5 \times 10^8 \text{ m/s}$ مگاهرتز است. این موج در کدام قسمت از طیف امواج الکترومغناطیسی است؟ ($c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$)

- امواج رادیویی
- فروسرخ
- نورمرئی
- فرابینفشن

یکای (م) در SI کدام است؟ (۱) تراوایی مغناطیسی خلا و (۲) ضربی گذردگی الکتریکی خلا است.

- s/m
- m/s
- m^3/s^2
- s^2/m^2

در اتم هیدروژن، الکترون در تراز $n=2$ قرار دارد و شعاع مدار آن $R=2$ است. این الکترون با دریافت انرژی مناسب، به مداری می‌رود که شعاع آن 4π است. اگر الکترون از این مدار، مستقیماً به حالت پایه برود، انرژی آن چند eV تغییر می‌کند؟ ($E_R = 13/6 \text{ eV}$)

- (۱) $-12/75$ (۲) $-13/6$ (۳) $-12/75$ (۴) $13/6$

اگر یک واکنش هسته‌ای به صورت $J^{16}_{\gamma} A \rightarrow ^{\gamma}B + X + 15/3 \times 10^{-16} \text{ kg}$ داشته باشیم اختلاف جرم طرفین بر حسب یکای جرم اتمی (۱u) چه مقدار و ذره X کدام است؟

- (۱) 10^{-3} ، بتا (۲) 10^{-5} ، پوزیترون (۳) 10^{-5} ، پوزیترون (۴) 10^{-5} ، پوزیترون

مطابق با کنکور سراسری

آزمون

۱۳۷

زمان پیشنهادی: ۳۷ دقیقه

چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

- (الف) در مسیر حرکت شاره‌ای که به صورت لایه‌ای در لوله پر از شاره جریان دارد، با افزایش تندی شاره، فشار شاره کاهش می‌باید.
 (ب) در حالت پایا که همه جای لوله پر از آب است، مقدار آبی که در یک مدت زمان معین از یک مقطع می‌گذرد با مقدار آبی که از هر مقطع دیگر در همان مدت زمان می‌گذرد برابر است.
 (پ) در مدل‌سازی از حرکت یک شاره، شاره تراکم ناپذیر و جریان شاره را لایه‌ای و یکنواخت و بدون اصطکاک داخلی (گرانزوی)، فرض می‌کنیم.

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

متاورکی که روی خط راست در یک جهت حرکت می‌کند. در حالت اول نیمی از مسیر خود را با تندی 4 m/s و نیم دیگر آن را با تندی 6 m/s می‌کند و سرعت متوسط آن در این حرکت v_{av} می‌شود. اگر این متاورک بار دیگر نیمی از زمان حرکت خود را با تندی 4 m/s و نیم دیگر از زمان حرکت خود را با تندی 6 m/s طی کند، سرعت متوسط متاورک v'_{av} می‌شود، v'_{av} کدام است؟

- (۱) $1/15$ (۲) $1/15$ (۳) $1/15$ (۴) $1/24$ (۵) $1/24$ (۶) $1/96$ (۷) $1/12$ (۸) $1/12$

متاورکی روی محور Xها با سرعت اولیه 7 m/s از مبدأ مکان در جهت مثبت می‌گذرد و با شتاب 10 m/s^2 از سرعت خود می‌کاهد و پس از

جابه‌جایی X می‌ایستد و با همان شتاب بازمی‌گردد. اگر زمان بین دو عبور متوالی از مکان X $\frac{5}{9} \text{ ثانیه}$ باشد، 7 m/s چند متر بر ثانیه است؟

- (۱) 30 (۲) -30 (۳) 15 (۴) -15

نمودار مکان - زمان دو متاورک A و B. مطابق شکل مقابل است. اگر شتاب متاورک A ثابت و برابر 3 m/s^2 باشد، در کدام لحظه تندی متاورک A $1/5 \text{ m/s}$ باشد، در کدام لحظه تندی متاورک B است؟

- (۱) 2 (۲) 5 (۳) 4 (۴) 2

گلوله‌ای به جرم 100 g از نقطه A با تندی اولیه 10 m/s شروع به لغزیدن می‌کند و پس از برخورد به فری در سطح افقی آن را متراکم می‌کند. اگر بیشینه انرژی پتانسیل کشسانی فنری 13 J و کار نیروی اصطکاک در این مسیر برابر 5 J باشد، h چند متر است؟ (مسیر افقی بدون اصطکاک است)

- (۱) 15 (۲) 17 (۳) 23 (۴) 13

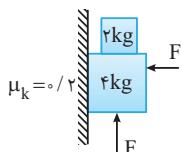
به جسم ساکنی به جرم m به مدت t ثانیه نیروی F و به جسم ساکن دیگری به جرم $\frac{m}{3}$ به مدت $2t$ ثانیه نیروی $\frac{F}{3}$ وارد می‌شود. جابه‌جایی

جسم دوم چند برابر جابه‌جایی جسم اول است؟

- (۱) $\frac{4}{3}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{8}{3}$

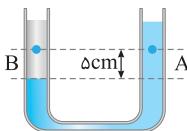
در شکل روبرو جسم 2 kg روی سطح افقی تحت تأثیر نیروی $\vec{F} = 12\vec{i} + 5\vec{j} \text{ N}$ با سرعت ثابت در حرکت است. اگر مؤلفه قائم نیروی F حذف شود، پس از چند ثانیه متوقف می‌شود؟

- (۱) 1 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 4

در شکل روبرو مجموعه با سرعت ثابت روی دیوار قائمی با ضریب اصطکاک جنبشی $\mu_k = 0.5$ در حال حرکت به سمت بالا است. F چند نیوتون است؟

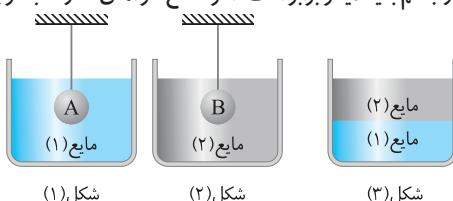
- ۶۰ (۲)
۴۵ (۴)
۸۰ (۱)
۷۵ (۳)

در شکل روبرو دو مایع مخلوط نشدنی به چگالی‌های 1500 kg/m^3 و 900 kg/m^3 در یک لوله U شکل قرار دارند. اختلاف فشار بین دو نقطه A و B ($P_B - P_A$) چند پاسکال است؟

- ۷۵۰ (۲)
۴۵۰ (۱)
۴۰۰ (۴)
۳۰۰ (۳)

در شکل‌های زیر نیروی شناوری وارد بر دو جسم با ترتیب A و B باشد. کدام گزینه درست است؟

- ۴ هر سه گزینه ممکن است.
 $r_A < r_B$ (۳)
 $r_A = r_B$ (۲)
 $r_A > r_B$ (۱)

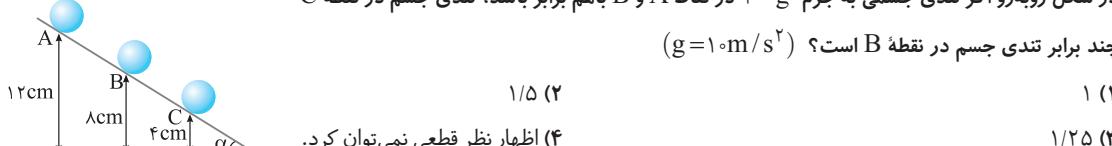
در یک روز گرم، یک کامیون حمل سوخت، 30 m^3 بارگیری کرده است. دمای هوا در محل تحویل 45° F کمتر از محل بارگیری است. حجم سوختی که راننده تحویل می‌دهد چند لیتر کاهش یافته است؟ ($1^\circ \text{ K} = 1.8^\circ \text{ F}$ سوخت)

- ۰/۰۷۵ (۴)
۷/۵ (۳)
۷۵۰ (۲)
۷۵ (۱)

درون 900 g آب 70° C دو قطعه هم جرم مس و آلومینیم که دمای آن‌ها به ترتیب 20° C و 35° C است، قرار می‌دهیم. اگر دمای مجموعه پس از تعادل به 65° C برسد، جرم قطعه مس چند گرم است؟ ($C_{\text{مس}} = 400 \text{ J/kg}^\circ \text{C}$, $C_{\text{آلومینیم}} = 900 \text{ J/kg}^\circ \text{C}$, $C_{\text{آب}} = 4000 \text{ J/kg}^\circ \text{C}$)

- ۴۰۰ (۴)
۲۰۰ (۳)
۴۵۰ (۲)
۱۰۰ (۱)

در شکل روبرو اگر تندی جسمی به جرم 400 g در نقاط A و B باهم برابر باشد، تندی جسم در نقطه C

$$\text{چند برابر تندی جسم در نقطه B است؟} (g = 10 \text{ m/s}^2)$$

$$1/1$$

$$1/25 (3)$$

دو گلوله فلزی کوچک مشابه باردار در فاصله 60 cm بر یکدیگر نیروی جاذبه الکتریکی $N/5$ وارد می‌کنند. اگر دو گلوله را با هم تماس دهیم، بار الکتریکی هر کدام $C = 12 \mu\text{C}$ خواهد شد. بار اولیه گلوله‌ها بحسب میکروکولون کدام است؟ ($k = 9 \times 10^9 \text{ N.m}^2/\text{C}^2$)

۸. -۳۲ (۴)
+۴. -۲۸ (۳)
۶. -۳۰ (۲)
-۶. ۳۰ (۱)

در شکل روبرو دو پوسه کروی رسانای A و B و کره رسانای C به ترتیب دارای بارهای الکتریکی $q_A = -1 \mu\text{C}$ و $q_C = +2 \mu\text{C}$ و $q_B = +3 \mu\text{C}$ می‌باشند. ابتدا کلید ۱ و سپس کلید ۲ را می‌بندیم. پس از تعادل، کدام گزینه درباره بار الکتریکی A، B و C درست است؟

$$q_C = -1 \mu\text{C}, q_B = 0, q_A = +5 \mu\text{C} \quad (1)$$

$$q_C = +2 \mu\text{C}, q_B = +3 \mu\text{C}, q_A = -1 \mu\text{C} \quad (2)$$

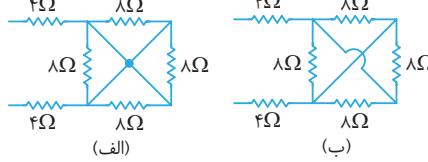
$$q_C = 0, q_B = -1 \mu\text{C}, q_A = +3 \mu\text{C} \quad (3)$$

$$q_C = 0, q_B = 0, q_A = +4 \mu\text{C} \quad (4)$$

با توجه به شکل روبرو، در میدان الکتریکی یکنواختی ذره‌ای با بار الکتریکی $-5 \mu\text{C}$ بدون سرعت اولیه از نقطه B رها می‌شود. این ذره در مسیر مستقیم، 20 cm جایه‌جا می‌شود و به نقطه A می‌رسد و انرژی جنبشی آن 1 میلیژول می‌شود. میدان الکتریکی چند نیوتون بر کولن است؟ (از اثر گرانشی و نیروهای مقاوم در مقابل حرکت ذره صرف نظر شود).

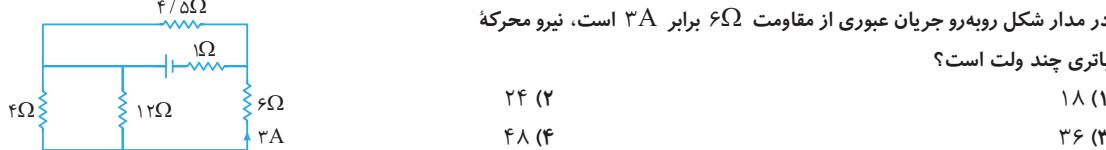
- $10^3 (4)$
 $10^4 (3)$
 $10^5 (2)$
 $10^6 (1)$

مقاومت معادل مدار (الف) چند برابر مقاومت معادل مدار (ب) است؟

- (۱) $\frac{1}{8}$
 (۲) $\frac{1}{25}$
 (۳) $\frac{1}{6}$
 (۴) $\frac{4}{3}$

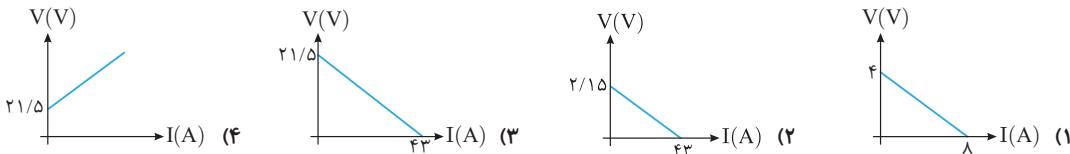
در مدار شکل رو به رو جریان عبوری از مقاومت 2Ω برابر $3A$ است، نیرو محركة

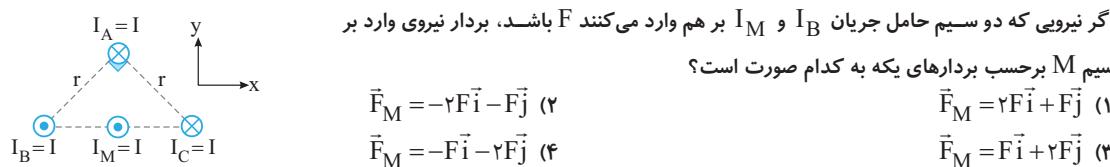
- (۱) 18
 (۲) 24
 (۳) 36

در یک باتری به ازای جریان $5A$ توان خروجی از آن برابر $W/5 = 9$ و به ازای جریان $7A$ توان خروجی از باتری برابر $W/6 = 12$ است. کدام

گزینه نمودار اختلاف پتانسیل دو سر باتری بر حسب جریان گذرنده از آن را به درستی نشان می دهد؟

اگر نیرویی که دو سیم حامل جریان I_B و I_M بر هم وارد می کنند F باشد، بردار نیروی وارد بر

سیم M بر حسب بردارهای یکه به کدام صورت است؟

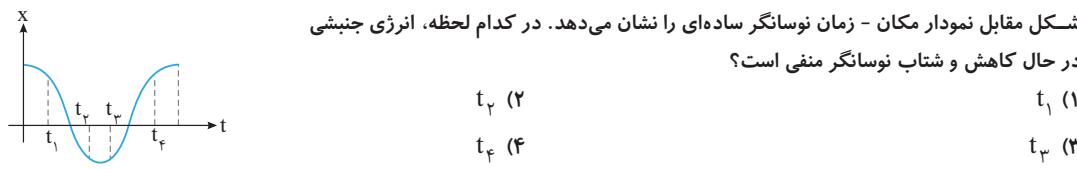
- (۱) $\vec{F}_M = 2\vec{F}_i + \vec{F}_j$
 (۲) $\vec{F}_M = -\vec{F}_i - 2\vec{F}_j$
 (۳) $\vec{F}_M = \vec{F}_i + 2\vec{F}_j$

مساحت سطح مقطع پیچه ای با 100 دور سیم با قطر مقطع $1mm$ و مقاومت 2Ω برابر $48cm^3$ است. اگر پیچه عمود بر میدان مغناطیسی باشد، برای آنکه جریان القابی متوسط گذرنده از پیچه $1mA$ شود، میدان مغناطیسی باید با چه آهنگی بر حسب G/S تغییر کند؟ ($\pi = 3$)

$$(\rho = 10^{-8} \Omega \cdot m)$$

$$\frac{1}{3} \times 10^{-4} \quad (۱) \quad \frac{2}{3} \times 10^{-3} \quad (۲) \quad \frac{2}{3} \quad (۳) \quad \frac{1}{3} \quad (۴)$$

شکل مقابل نمودار مکان - زمان نوسانگر ساده ای را نشان می دهد. در کدام لحظه، انرژی جنبشی

در حال کاهش و شتاب نوسانگر منفی است؟

- (۱) t_1
 (۲) t_2
 (۳) t_3
 (۴) t_4

نوسانگری در لحظه t_1 در مکان $\frac{A}{2}$ قرار دارد و با دوره T در حال نوسان است. بیشینه بزرگی سرعت متوسط نوسانگر در بازه t_1 تا t_4 تا

$$\frac{\sqrt{T}}{6} \text{ ثانیه کدام است؟}$$

$$\frac{7}{6} \frac{A}{T} \quad (۱) \quad \frac{5}{6} \frac{A}{T} \quad (۲) \quad \frac{7}{3} \frac{A}{T} \quad (۳) \quad \frac{3}{7} \frac{A}{T} \quad (۴)$$

بسامد یک منبع صوت را دو برابر و دامنه نوسان آن را چهار برابر می کنیم، شدت صوت آن چه تغییری می کند؟

- (۱) $\frac{1}{4}$
 (۲) $\frac{1}{64}$
 (۳) $\frac{1}{16}$
 (۴) $\frac{1}{2}$

آمبولانسی آژیرکشان به سمت شما می آید و در مدت نزدیک شدن آمبولانس به شما ارتفاع صوتی که شما دریافت می کنید، ابتدا افزایش می یابد

و سپس ثابت می ماند. در این صورت حرکت آمبولانس ....

- (۱) ابتدا تندشونده و سپس با تندی ثابت است.
 (۲) با تندی ثابت است.
 (۳) ابتدا کندشونده و سپس کندشونده
 (۴) ابتدا کندشونده و سپس با تندی ثابت است.

نسبت تندی نور در هوا به تندی نور در آب برابر با $\frac{c}{n}$ است. اگر نسبت طول موج نور در هوا به طول موج آن در آب را با m و نسبت بسامد نور

در هوا به بسامد آن در آب را با K نشان دهیم، کدام گزینه صحیح است؟

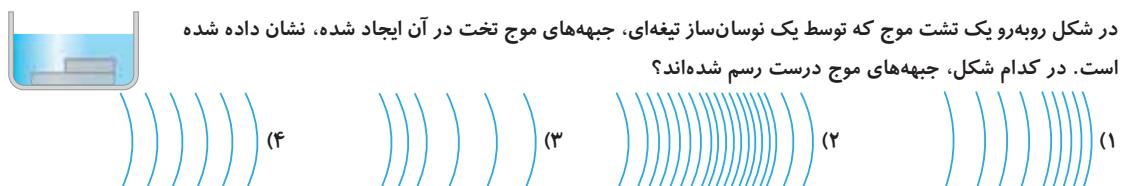
$$K = \frac{c}{n}, m = \frac{c}{n} \quad (4)$$

$$K = 1, m = \frac{c}{n} \quad (3)$$

$$K = \frac{c}{n}, m = 1 \quad (2)$$

$$K = 1, m = \frac{n}{c} \quad (1)$$

در شکل رویه‌رو یک تشت موج که توسط یک نوسان‌ساز تیغه‌ای، جبهه‌های موج تخت در آن ایجاد شده، نشان داده شده است. در کدام شکل، جبهه‌های موج درست رسم شده‌اند؟

چشم‌های پرتوهای نور با طول موج 240 nm را به سطحی از جنس فلز تنگستن می‌تاباند و سبب گسیل فوتولکترون از آن می‌شود. اگر توان چشم‌های نصف شود، تعداد فوتولکترون‌های گسیلی از سطح فلز تنگستن در هر دقیقه چند برابر می‌شود؟ (فرض کنید تمام انرژی نور در دو حالت توسط فلز جذب شود).

$$4 \quad (4)$$

$$\frac{1}{4} \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$\frac{1}{2} \quad (1)$$

چه تعداد از گزاره‌های زیر درست هستند؟

(الف) در دماهای معمولی (در حدود دمای اتاق)، بیشتر تابش گسیلی از سطح اجسام، در ناحیه مرئی طیف امواج الکترومغناطیسی قرار دارد.

(ب) طول موج‌های مرئی طیف گسیلی خطی از گازهای رقیق، به نوع گاز بستگی ندارند.

(پ) بلندترین طول موج رشته پاشن ($n' = 3$) در هیدروژن اتمی برابر با 720 nm است. ($R = 10^9\text{ nm}^{-1}$)

$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$1 \quad (2)$$

$$1 \quad (\text{صفرا})$$

هسته دختر به دست آمده از اپاشه پوزیترون هسته ایزوتوپ O^{18} کدام است؟ (جدول زیر بخشی از جدول تناوبی است).

C	N	O	F	Ne
---	---	---	---	----

C (4)

N (3)

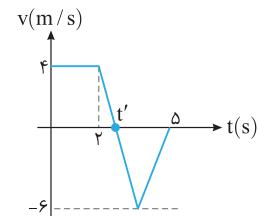
Ne (2)

F (1)

مطابق با کنکور سراسری

۱۳۸ آزمون

زمان پیشنهادی: ۳۷ دقیقه

شکل مقابل نمودار سرعت - زمان متحرکی را نشان می‌دهد که روی محور X در مبدأ زمان از مبدأ مکان عبور می‌کند. اگر این متحرک در لحظه $t = 5\text{ s}$ نیز مجدد از مبدأ مکان خود عبور کند، t' چند ثانیه است؟

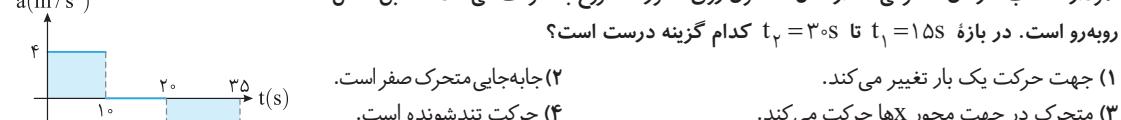
$$2/4 \quad (2)$$

$$2/2 \quad (1)$$

$$2/6 \quad (4)$$

$$2/5 \quad (3)$$

نمودار شتاب - زمان متحرکی که از حال سکون روی محور X شروع به حرکت می‌کند، مطابق شکل روبرو است. در بازه $t_1 = 10\text{ s}$ تا $t_2 = 30\text{ s}$ کدام گزینه درست است؟

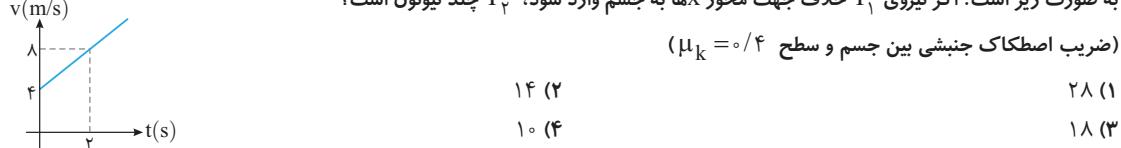
(2) جایه‌جائی متحرک صفر است.

(4) حرکت تندشونده است.

(1) جهت حرکت یک بار تغییر می‌کند.

(3) متحرک در جهت محور X ها حرکت می‌کند.

جسمی به جرم 2 kg تحت تأثیر دو نیروی افقی هم‌راستای $F_1 = 6\text{ N}$ و $F_2 = 4\text{ N}$ در حال حرکت روی محور X است و نمودار $v-t$ حرکت جسم به صورت زیر است. اگر نیروی F_1 خلاف جهت حرکت روی محور X ها به جسم وارد شود، F_2 چند نیوتن است؟

(ضریب اصطکاک جنبشی بین جسم و سطح $\mu_k = 0.4$)

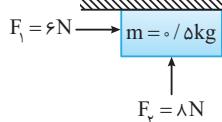
$$14 \quad (2)$$

$$10 \quad (4)$$

$$28 \quad (1)$$

$$18 \quad (3)$$

مطابق شکل زیر جسم تحت تأثیر نیروهای F_1 و F_2 بر زیر سقف افقی اتاقی، از حال سکون به حرکت درمی‌آید. اگر ضریب اصطکاک جنبشی بین جسم و سقف 0.5 باشد، جسم در ثانیه اول چند متر جابه‌جا می‌شود؟ ($g = 10\text{ N/kg}$)

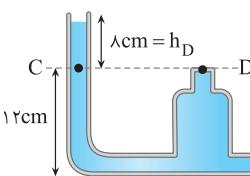
($g = 10\text{ N/kg}$)

$$3/5 \quad (2)$$

$$4/5 \quad (4)$$

$$2 \quad (1)$$

$$4 \quad (3)$$

فشار در نقطه D در واقع همان فشار
وارد بر ته لوله است.

$$P_D = P_{\text{ته لوله}} \Rightarrow$$

$$P_{\text{ته لوله}} = 120 \times 10 \times \frac{\lambda}{100} = 96 \text{ Pa}$$

$$\text{اکنون نیروی وارد بر انتهای لوله در قسمت D را حساب می کنیم.}$$

$$F_{\text{نه لوله}} = F_{\text{له لوله}} = P_{\text{له لوله}} A = 96 \times 20 \times 10^{-4} = 192 \text{ N}$$

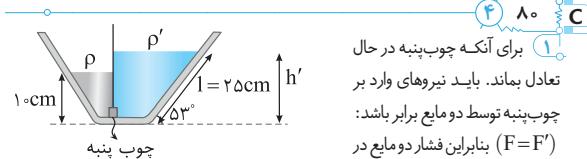
گزاره (ب) درست است.

بادآوری اختلاف فشار وارد بر دو نقطه در یک شاره برابر $\rho g \Delta h_{BC}$ شده که

برابر اختلاف ارتفاع بین دو نقطه B و C است.

$$\Delta P_{BC} = \rho g \Delta h_{BC} \xrightarrow{\Delta h_{BC}=10\text{cm}} \Delta P_{BC} = 120 \times 10 \times \frac{10}{100} = 1200 \text{ Pa}$$

گزاره (پ) نادرست است.

تعادل بماند. یا بدینهای وارد بر چوب پنبه در حال

چوب پنبه توسعه دو مایع برابر باشد:
($F=F'$)

بنابراین فشار دو مایع در

دو طرف چوب پنبه باید بخسان باشد.

$$P = \rho gh$$

بادآوری فشار حاصل از یک مایع در عمق h برابر است با:

$$\text{ارتفاع قائم مایع } \rho' \text{ را حساب می کنیم.}$$

$$\sin 53^\circ = \frac{h'}{L} \Rightarrow \frac{h'}{8} = \frac{h'}{25} \Rightarrow h' = 20 \text{ cm}$$

با توجه به رابطه فشار مایع خواهیم داشت:

$$P = P' \Rightarrow \rho gh = \rho'gh' \Rightarrow \rho h = \rho' h' \Rightarrow 1/2 \times 10 = 2 \times \rho' \Rightarrow \rho' = 0.5 \text{ g/cm}^3$$

$$\rho' = 0.5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \times \frac{10 \text{ cm}^3}{1 \text{ L}} = 5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 5 \text{ kg/m}^3$$

یکای kg/m^3 را به g/cm^3 تبدیل می کنیم.

خوب است این تبدیل یکاها برای چگالی را بدلاشیم:

$$\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 1000 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{cm}^3}, \frac{\text{g}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, \frac{\text{kg}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

جمع بندی

خوب است این تبدیل یکاها برای چگالی را بدلاشیم:

$$\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 1000 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{cm}^3}, \frac{\text{g}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, \frac{\text{kg}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

نیم نگاه

اگر فشار در نقطه A برابر P باشد، آن گاه

$$\Delta P_{AB} = \rho gh \xrightarrow{P_A > P_B} P_A - P_B = \rho gh$$

بنابراین فشار در نقطه B برابر است با:

بنابراین فشار در نقطه C برابر است با:

$$\Delta P_{AC} = \rho gh \xrightarrow{P_C > P_A} P_C - P_A = \rho gh \Rightarrow P_C = P + \rho gh$$

راحل اول: فشار وارد بر کف ظرف داده شده و فشار

در فاصله 10 cm از کف ظرف خواسته شده است. به

ترتیب زیر عمل می کنیم:

$$\Delta P_{AB} = \rho gh \Rightarrow P_A - P_B = \rho gh \Rightarrow P_B = P_A - \rho gh$$

$$P_B = 150 \times 10^3 - 150 \times 10 \times \frac{10}{100} = 150 \times 10^3 - 1500 = (150 - 1/5) \text{ kPa} = 148 / 5 \text{ kPa}$$

در نتیجه کافی است از فشار P مقدار ρgh را کم کنیم.

راحل دوم: ابتدا استفاده از رابطه فشار عمق ظرف

را به دست می آوریم:

$$P_B = \rho gh_B = 150 \times 10 \times 9 = 148 / 5 \times 10^3 \text{ Pa} = 148 / 5 \text{ kPa}$$

البته این را حل برای کنکور مناسب نیست.

بنابراین عمق ظرف 10 m بوده و نقطه ای که به فاصله 10 cm یا $1/10 \text{ m}$ از کف ظرف

است دارای عمق $9/9 \text{ m}$ است:

بنابراین $P_B = 148 / 5 \times 10^3 \text{ Pa} = 148 / 5 \text{ kPa}$

نحوه تجربی - ۹۷

در ظروف متقاض (مثل آستوانهای) فشار وارد بر کف ظرف برابر با

$$P = \rho gh = \frac{mg}{A}$$

دون طرف تغییر نمی کند، از طرفی مساحت سطح ظرف ثابت است بنابراین:

$$P_1 = \frac{(m_1 + m_2)g}{A} \xrightarrow{\text{مجموع جرم دو مایع مخلوط است}} P_1 = P_2$$

$$P_2 = \frac{m_1'g}{A}$$

نصف حجم آستوانه ای از مایعی با چگالی ρ_1 و نیمه بالای آن از مایعی با

چگالی ρ_2 پر شده است و فشار حاصل از دو مایع در کف آستوانه برابر P_1 است.

اگر این دو مایع را به هم بزنیم و دو مایع در هم حل شوند، فشار حاصل از محلول

در کف آستوانه برابر P_2 می شود، کدام رابطه درست است؟

$$P_2 > P_1 \quad (2)$$

$$P_2 = \frac{\rho_1 + \rho_2}{2(\rho_1 - \rho_2)} P_1 \quad (4)$$

$$P_2 < P_1 \quad (3)$$

برای آنکه چوب پنبه در حال

تعادل بماند. یا بدینهای وارد بر چوب پنبه در حال

چوب پنبه توسعه دو مایع برابر باشد:

($F=F'$)

بنابراین فشار دو مایع در

دو طرف چوب پنبه باید بخسان باشد.

$$P = \rho gh$$

بادآوری از یک مایع از نقطه A مایع در عمق h' را حساب می کنیم.

$$\sin 53^\circ = \frac{h'}{L} \Rightarrow \frac{h'}{8} = \frac{h'}{25} \Rightarrow h' = 20 \text{ cm}$$

با توجه به رابطه فشار مایع خواهیم داشت:

$$P = P' \Rightarrow \rho gh = \rho'gh' \Rightarrow \rho h = \rho' h' \Rightarrow 1/2 \times 10 = 2 \times \rho' \Rightarrow \rho' = 0.5 \text{ g/cm}^3$$

$$\rho' = 0.5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \times \frac{10 \text{ cm}^3}{1 \text{ L}} = 5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 5 \text{ kg/m}^3$$

یکای kg/m^3 را به g/cm^3 تبدیل می کنیم.

خوب است این تبدیل یکاها برای چگالی را بدلاشیم:

$$\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 1000 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{cm}^3}, \frac{\text{g}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, \frac{\text{kg}}{\text{L}} \times 1 \rightarrow \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

نیم نگاه

برای محاسبه فشار حاصل از شاره در یک نقطه داخل شاره دونوع نمودار

می توان رسم کرد:

نمودار فشار حاصل از شاره بر حسب عمق آن نقطه از سطح آزاد

$$P = \rho gh \quad \text{شیب خط} = \tan \theta = \rho g$$

نمودار فشار حاصل از شاره بر حسب ارتفاع آن نقطه از کف ظرف

$$P = \rho gh \quad |\text{شیب خط}| = \tan \theta = \rho g$$

ابتدا با توجه به شیب نمودار چگالی مایع را به دست می آوریم:

$$\text{تغییرات محور قائم} = |\text{شیب خط}| = \rho g$$

$$\Rightarrow \frac{600}{3 \times 10^{-2}} = \rho g$$

$$\Rightarrow \rho g = 20 \times 10^3 \Rightarrow \rho = 2000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

نمودار فشار در عمق h مایع از رابطه $P = P_0 + \rho gh$ به دست می آید.

فشار در عمق 5 cm برابر است با:

$$P = P_0 + \rho gh = 2000 \times 10 \times \frac{5}{100} = 1000 \text{ Pa}$$

نکته به نقاطی از یک نوع مایع که در یک عمق نسبت به سطح آزاد آن قرار

$P_A = P_B$ دارند، نقاط همتراز گویند که فشار این نقاط با هم برابر است:

بنابراین گزاره (الف) درست است.

بادآوری نیروی وارد بر سطح از طرف مایع برابر $F = PA$ است. ابتدا باید فشار

از کتاب درسی

به نقاطی از یک نوع مایع که در یک عمق نسبت به سطح آزاد آن قرار

$P_A = P_B$ دارند، نقاط همتراز گویند که فشار این نقاط با هم برابر است:

بنابراین گزاره (الف) درست است.

وارد بر انتهای شاخه (۲) را به دست آورد.

نقاط همتراز در یک مایع هستند و فشار مایع در این دونقطه با هم برابر

$P_D = P_C \Rightarrow P_D = \rho gh_D$ است.

دو طرف معادله را بر 80° تقسیم می‌کیم:

$$1 \cdot h_B + 2 \cdot h_A = 6 \xrightarrow{\text{دو طرف را بر } 1^\circ \text{ تقسیم می‌کیم}} h_B + 2h_A = 6 \quad (1)$$

با توجه به سؤال، مجموع ارتفاع دو مایع 45 cm یا $4/45\text{ m}$ است، بنابراین:

$$h_B + h_A = 45\text{ cm} \quad (2)$$

حال دو معادله (1) و (2) را حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} h_B + 2h_A = 6 \\ h_B + h_A = 45 \end{cases} \xrightarrow{\text{دو معادله را بر } h_B \text{ کم می‌کنیم}} h_A = 15\text{ cm}, h_B = 3\text{ cm}$$

ظرف استوانه‌ای بوده و حجم هر مایع برای راحصل ضرب ارتفاع مایع در سطح:

$$\frac{V_A}{V_B} = \frac{A_A h_A}{A_B h_B} \xrightarrow{\text{ظرف استوانه‌ای}} \frac{V_A}{V_B} = \frac{h_A}{h_B} = \frac{15}{3} = 5 \quad \text{قطع مخلوط می‌شود}$$

دو مایع A و B را که چگالی آنها $\rho_A = 1/2\text{ g/cm}^3$ و $\rho_B = 6\text{ g/cm}^3$ است، با یکدیگر مخلوط کرده و در یک ظرف استوانه‌ای

می‌ریزیم. اگر $\frac{1}{3}$ حجم مخلوط از مایع A و بقیه آن از مایع B و ارتفاع مخلوط در

ظرف ۷۵ سانتی‌متر باشد، فشار وارد از طرف مخلوط بر کف ظرف چند پاسکال

$$\text{پاسخ} - ۹۵\text{ cm} \quad (g = 10\text{ m/s}^2) \quad (1)$$

$$9750 \quad (4) \quad 9000 \quad (3) \quad 6750 \quad (2) \quad 6000 \quad (1)$$

گزینه ۱

تجربی - ۹۱

ابتدا با توجه به بیشینه نیروی ناشی از مایع، بیشینه ارتفاعی را که مایع می‌تواند داشته باشد حساب می‌کنیم:

بیان آنچه نیروی وارد از طرف مایع بر کف ظرف از رابطه زیر بدست می‌آید

$$P_{\text{کف}} = \frac{F}{A} \Rightarrow F = P_{\text{کف}} A \quad \text{کف}$$

فشار از طرف مایع برابر ρgh است:

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow F_{\text{کف}} = P_{\text{کف}} A_{\text{کف}}$$

$$64/\lambda = (\rho gh_{\text{max}}) A_{\text{کف}} \Rightarrow 64/\lambda = (1350 \times 10 \times h_{\text{max}}) 10 \times 10^{-4}$$

$$64/\lambda \times 10^{-4} = (1350 \times 10 \times h_{\text{max}}) \Rightarrow h_{\text{max}} = 48\text{ cm} = 4.8\text{ m}$$

در نتیجه ارتفاع مایع می‌تواند 48 cm شود و شیشه نشکند. ارتفاع جیوه 38 cm است، بنابراین می‌توان $48 - 38 = 10\text{ cm}$ مایع به ظرف اضافه کرد که این مایع به قسمت بالایی ظرف اضافه خواهد شد.

حجم مایع اضافه شده را حساب می‌کنیم

$$\Delta V = A \Delta h \quad A = 10 \times 10 \text{ cm}^2 \rightarrow$$

$$\Delta V = 10 \times 10 \times 10 = 1000 \text{ cm}^3$$

جرم مایع اضافه شده خواهد شد:

$$\rho_{\text{جیوه}} = 1350 \text{ kg/m}^3 \xrightarrow{\text{kg/m}^3 \rightarrow \text{g/cm}^3} \rho_{\text{جیوه}} = 1350 \text{ g/cm}^3$$

$$m = \rho V \Rightarrow m = 1350 \text{ g/cm}^3 \times 1000 \text{ cm}^3 = 1350000 \text{ g}$$

در شکل رویه‌رو، اگر بیشینه نیروی

که کف ظرف می‌تواند از طرف جیوه تحمل

کند، 135 N نیوتون باشد، حداقل چند

سانتی‌متر جیوه می‌توان به ارتفاع جیوه درون

$$= 20 \text{ cm} \quad A = 1350 \text{ kg/m}^3 = 1350 \text{ g/cm}^3$$

سطح کف ظرف، چگالی

جیوه و $g = 10\text{ m/s}^2$ است.

$$\text{تجربی} - ۹۰ \quad (4) \quad ۲۰ \quad (3) \quad ۱۰ \quad (2) \quad ۵ \quad (1)$$

گزینه ۲

تجربی - ۹۱

گزینه ۳

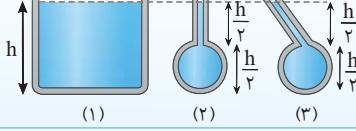
جیوه و $g = 10\text{ m/s}^2$

است.

خارج تجربی - ۹۲

نمودار از h در رابطه $P = \rho gh$ عمق از سطح آزاد است و فشار به شکل ظرف بستگی ندارد.

$$P_1 = P_2 = \rho gh$$

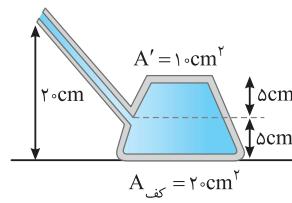
بیان آنچه نیروی وارد بر سطحی به مساحت A ناشی از فشار برابر است $F = PA$

$$F = PA \xrightarrow{\text{کف}} P = P_0 + \rho gh$$

عمق کف ظرف از سطح آزاد $\xrightarrow{\text{کف}} h = 20\text{ cm}$

$$F = (\rho_0 \times 10 \times 20 \times 10^{-4}) \xrightarrow{100 \times 10 \times 20 \times 10^{-4}}$$

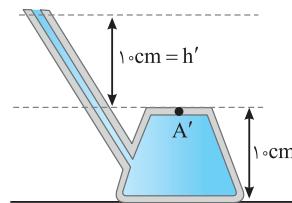
$$= (100 \times 10 \times 20 \times 10^{-4}) = 2000 \times 10^{-4} = 2000 \times 10^{-4} = 20\text{ N}$$

نکته * اگر نیروی وارد بر قسمت بالایی مخزن (A') توسط مایع خواسته شده بود، به ترتیب زیر عمل می‌کنیم.

$$F' = PA' \Rightarrow F' = (P_0 + \rho gh')A' \xrightarrow{h' = 10\text{ cm}} h' = 10\text{ cm}$$

$$F' = (100 \times 10 \times 10 \times 10^{-4}) = 1000 \times 10^{-4} = 1000 \times 10^{-4} = 100\text{ N}$$

در شکل زیر، لوله باریکی به یک مخزن متصل شده و مساحت کف مخزن 10 cm^2 است. اگر

داخل لوله و مخزن مایعی با 80 kg/m^3 باشد، چگالی که از طرف مایع به کف مخزن وارد می‌شود، چند نیوتون است؟ ($g = 10\text{ m/s}^2$)

خارج تجربی - ۹۲

$$16 \quad (4) \quad 24 \quad (3) \quad 16 \quad (2) \quad 24 \quad (1)$$

گزینه ۳

ریاضی - ۹۵

اگر دو مایع را با هم مخلوط کنیم، همچنان فشار وارد بر کف ظرف P باشد و سپس دو مایع را با هم مخلوط کنیم، فشار وارد بر کف ظرف P باشد.

باتوجه به نیم‌نگاه بالا مایع‌های درون ظرف را در حالی که مخلوط نشده‌اند در نظر می‌گیریم.

بیان آنچه مایعی که چگالی بیشتر دارد، تأثیر می‌شود.

فشار وارد بر کف ظرف برابر مجموع فشارهایی است که دو مایع بر کف ظرف وارد خواهند کرد.

$$P = \rho_B gh_B + \rho_A gh_A \Rightarrow 4800 = 800 \times 10 \times h_B + 1600 \times 10 \times h_A$$

کف ناشی از مایع ها

تجربی - ۹۱

گزینه ۲

تجربی - ۹۲

گزینه ۳

تجربی - ۹۳

تجربی - ۹۴

تجربی - ۹۵

نکته چون در دو طرف معادله چگالی و ارتفاع داریم، کافی است یکای چگالی و ارتفاع در دو طرف معادله یکسان باشد:

$$\rho'' \times 8 + \rho'' \times 2 = 6 \times 2 \Rightarrow \rho'' = 24 \Rightarrow \rho'' = 24 \text{ g/cm}^3$$

$$24 \text{ g/cm}^3 \times 1000 \text{ kg/m}^3 \Rightarrow \rho'' = 30000 \text{ kg/m}^3$$

نکته اضافی با توجه به شکل مایع ρ تهشین شده و دارای بیشینه چگالی است و مایع ρ' به آن فشار وارد کرده و مایع ρ'' را از طرف دیگر به سمت بالا هدایت می‌کند.

میانبر در سوپراتوی که مایع‌ها در لوله U شکل در حال تعادل اند مجموع ρh های بالای خط تراز شاخه سمت راست برابر مجموع ρh های بالای خط تراز شاخه سمت چپ است.

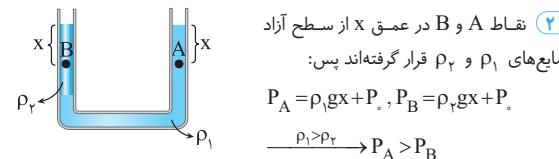
آزمون مدارس برتر

۸۷ A

یادآور هر مایعی که چگالی بیشتری داشته باشد، در ظرف تهشین می‌شود: $\rho_A > \rho_B$

در شاخه سمت چپ مایع ρ_1 تهشین شده و مایع ρ_2 روی آن قرار گرفته است.

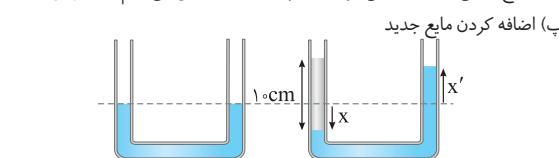
$$\rho_1 > \rho_2$$

در حل مسائل لوله U شکل که در آنها به مایع درون ظرف مایع اضافه می‌شود، مراحل زیر را طی می‌کنیم:

۱) ابتدا یک لوله U شکل دیگر کنار شکل مستقله می‌کشیم
الف) کشیدن لوله U شکل جدید

ب) سطح مایعی که جایه‌جا می‌شود را در لوله جدید مشخص می‌کنیم. (خطچین)

۲) جایه‌جا مایع در حالت جدید را در دوشاخه باهم برابر است. یعنی هر حجمی از مایع که در یک شاخه پایین می‌آید به همان حجم در شاخه دیگر بالا می‌رود. از این‌رو:

حجم مایع اولیه که در شاخه سمت چپ پایین آمده

$$x = x' \Rightarrow V_1 = V_2 \Rightarrow Ax = Ax' \Rightarrow x = x'$$

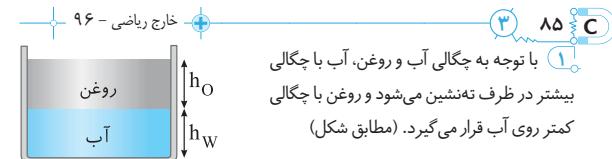
حجم مایع اولیه که در شاخه سمت راست بالا رفته اکنون خط تراز جدید را رسم کرده و مستقله را حل می‌کنیم.

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho gh = \rho'gh \Rightarrow \rho''gh = \rho'gh \Rightarrow \rho'' = \rho' \frac{h}{h'} \quad \text{نفت نفت}$$

آب در شاخه سمت راست $x = 4 \text{ cm}$ بالاتر از M قرار می‌گردد.

میانبر اگر در لوله U شکل مایع در شاخه‌ای به سطح مقطع A_1 به اندازه h_1 پایین

باید در شاخه دیگر به سطح مقطع A_2 به اندازه h_2 بالا می‌رود: $\frac{h_1}{A_1} = \frac{h_2}{A_2} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^2$

در سطح مایع (۰) مطابق نمودار، فشار 100 kPa در کف ظرف یعنی عمق

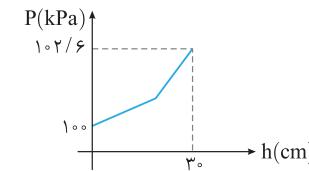
۳۰ cm است. فشار حاصل از آب و روغن برابر است با:

$$P_{کف} = 102/6 \times 10^3 \text{ Pa} \Rightarrow P_{آب} + P_{روغن} = 102/6 \times 10^3 \text{ Pa}$$

$$P_{آب} + P_{روغن} = 102/6 \times 10^3 \text{ Pa}$$

$$(102/6 - 100) \times 10^3 \Rightarrow \rho_{آب}gh_w + \rho_{روغن}gh_o = 2/6 \times 10^3 \text{ Pa}$$

$$\Rightarrow 100 \times 10^3 \times h_w + 80 \times 10^3 \times h_o = 2600 \Rightarrow 100h_w + 80h_o = 26$$

از طرفی مجموع ارتفاع دو مایع برابر 30 cm است. بنابراین خواهیم داشت:

$$\begin{cases} h_w + h_o = \frac{30}{100} = 0.3 \\ -(h_w) - (h_o) = -24 \\ 100h_w + 80h_o = 26 \end{cases} \Rightarrow -\lambda \cdot h_w - \lambda \cdot h_o = -24$$

$$20h_w - 20h_o = 26 \Rightarrow h_w = h_o = 1 \text{ cm}$$

در ظرفی مطابق شکل زیر، دو مایع مخلوط نشدنی وجود دارد. اگر نمودار تغییرات فشار بر حسب عمق دو مایع مطابق شکل رویه رو باشد و

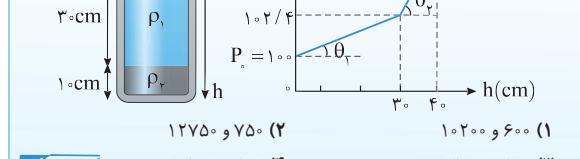
خاج ریاضی - ۹۶

تشریف در ظرفی مطابق شکل زیر، دو مایع مخلوط نشدنی وجود دارد. اگر نمودار تغییرات فشار بر حسب عمق دو مایع مطابق شکل رویه رو باشد و

خاج ریاضی - ۹۶

تشریف در ظرفی مطابق شکل زیر، دو مایع مخلوط نشدنی وجود دارد. اگر نمودار تغییرات فشار بر حسب عمق دو مایع مطابق شکل رویه رو باشد و

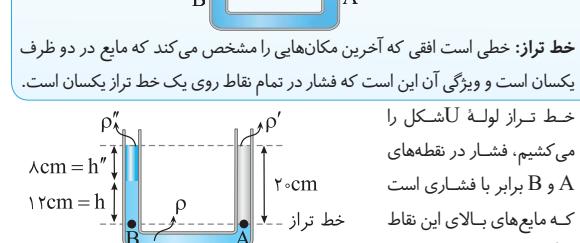
خاج ریاضی - ۹۶

تعادل اند از خط تراز استفاده می‌کنیم.

خط تراز لوله U شکل را می‌کشیم، فشار در نقطه‌های A و B برابر با فشاری است که مایع‌های بالای این نقاط به آنها وارد می‌کنند:

$$P_A = P_B \Rightarrow P_o + \rho''gh'' + \rho'gh = \rho'gh' + P_r$$

$$\rho''h'' + ph = \rho'h'$$

فصل سیزدهم

پاسخ‌های تشریحی

۲۴۰

فشار در عمق h از یک مایع به چگالی ρ برابر $P = \rho gh + P_0$ و فشار در سطح مایع P_0 است.

با توجه به صورت مستقله در عمق 5 cm فشار دو برابر فشار در سطح مایع یعنی دو برابر فشار هاست.

$$P = \rho g \frac{5}{100} + P_0 \xrightarrow{P=2P_0} \rho g \frac{5}{100} = P_0 \Rightarrow \rho g = \frac{P_0}{2} \Rightarrow \rho g = 2P_0$$

فشار در عمق 30 cm را حساب می‌کنیم:

$$P_1 = \rho g \frac{30}{100} + P_0 \xrightarrow{\rho g = 2P_0} P_1 = \frac{3}{5} P_0 + P_0 = \frac{8}{5} P_0$$

فشار در عمق 20 cm را حساب می‌کنیم:

$$P_2 = \rho g \frac{20}{100} + P_0 \xrightarrow{\rho g = 2P_0} P_2 = \frac{2}{5} P_0 + P_0 = \frac{7}{5} P_0$$

$$\frac{P_1}{P_2} = \frac{\frac{8}{5} P_0}{\frac{7}{5} P_0} = \frac{8}{7}$$

بنابراین نسبت P_1 به P_2 برابر است با:

۹۶ تجربی - مایع درون ظرف‌ها و ارتفاع مایع‌ها یکسان است و با توجه به اینکه فشار از طرف

مایع در کف از رابطه $P = \rho gh$ بدست می‌آید. خواهیم داشت:

$$\begin{cases} P_A = \rho_A gh_A \\ P_B = \rho_B gh_B \end{cases} \xrightarrow{h_A = h_B = h} P_A = P_B$$

نیروی وارد بر کف ظرف از طرف مایع از رابطه $F = PA$ بدست می‌آید:

$$\begin{cases} F_B = P_B A_B \\ F_A = P_A A_A \end{cases} \xrightarrow{F_B = P_B A_B} \frac{F_B}{F_A} = \frac{P_B \times A_B}{P_A \times A_A} \xrightarrow{A_B = A_A + \frac{r}{100} A_A} \frac{F_B}{F_A} = \frac{1/2}{1/2} = 1/2$$

اگر در این سؤال گفته می‌شود در هر دو ظرف جرم یکسانی آب ریخته شده است. در این صورت

فشار وارد بر کف ظرف به دلیل استوانه‌ای بودن ظرفها از رابطه $P = \frac{mg}{A}$ مقایسه می‌شود:

$$\frac{P_B}{P_A} = \frac{\frac{A_B}{A}}{\frac{mg}{A}} \Rightarrow \frac{P_B}{P_A} = \frac{A_B}{A}$$

و نیروی وارد بر کف ظرف‌ها با وزن مایع درون ظرف‌ها یکسان است:

۹۷ تجربی - مکعبی به ضلع 6 cm بر از آب است. اگر همه آب این مکعب را درون استوانه‌ای که مساحت قاعده آن 36 cm^2 مترمربع است ببریزیم، فشاری که این آب در کف استوانه ایجاد می‌کند، چند برابر فشاری است که در کف مکعب ایجاد می‌کند؟

۹۸ تجربی - ۱) $\sqrt{2}$ ۲) $\frac{\pi}{2}$ ۳) $\frac{\pi}{4}$ ۴) $\frac{1}{2}$

۹۹ تجربی -

د هر ظرفی با هر شکلی نیروی وارد بر تکیه‌گاه یا سطح میز برابر $F_N = mg$ است، چون مقدار آب و جرم ظرف‌ها یکسان است پس نیروی وارد بر تکیه‌گاه هر دو ظرف با هم برابر است. بنابراین فشاری که توسط ظرف A و ظرف B بر سطح میز وارد می‌شود

$$F = \frac{W}{A} \quad (\text{F} = \frac{mg}{A})$$

۱۰۰ تجربی - ظرف N سطح مقطع ثابتی ندارد، بنابراین فشار آن از رابطه $P = \rho gh$ به دست می‌آید.

$V_M = A_M h_M = 10 \times 20 = 200\text{ cm}^3$ را حساب می‌کنیم. این حجم آب در ظرف N ریخته می‌شود و ابتدا حجم قسمت پهن ظرف N (V_1) و سپس حجمی از قسمت باریک‌تر ظرف (V_2) را پر می‌کند.

۱۰۱ تجربی - در شکل مقابل در لوله U شکل آب ریخته شده و نقطه M روی لوله نشانه‌گذاری شده است.

اگر در قسمت سمت راست لوله، روی آب به ارتفاع ۵ سانتی‌متر نفت ببریزیم، در لوله مقابل، سطح آب چند سانتی‌متر از نقطه M بالاتر می‌رود؟ (چگالی

نفت و آب به ترتیب 8 g/cm^3 و 1 g/cm^3 بر سانتی‌متر مکعب است.)

۱۰۲ تجربی - ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۲/۵ ۴) ۴

۱۰۳ تجربی -

۱۰۴ تجربی - اختلاف فشار بین دو نقطه از مایع‌ها برابر فشاری است که بین دو نقطه وجود دارد.

$$\Delta P_{AB} = \rho g \Delta h_{AB}$$

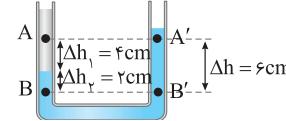
$$\Delta P_{AB} = \rho_1 g \Delta h_1 + \rho_2 g \Delta h_2$$

۱۰۵ تجربی - مایعی که تهنشین می‌شود دارای چگالی بیشتری است. پس مایع تهنشین شده دارای چگالی $1/2\text{ g/cm}^3$ است.

دو نقطه A' و B' در یک مایع قرار دارند و اختلاف فشار بین آنها برابر است با:

$$\Delta P_{A'B'} = \rho_2 g \Delta h \xrightarrow{\Delta P_{A'B'} = P'}$$

$$P' = 120 \times 10 \times \frac{6}{100} = 720\text{ Pa}$$

دو نقطه A و B در دو مایع قرار دارند از این‌رو:

$$\Delta P_{AB} = \rho_1 g \Delta h_1 + \rho_2 g \Delta h_2 \xrightarrow{\Delta P_{AB} = P - P'}$$

$$P = 60 \times 10 \times \frac{4}{100} + 120 \times 10 \times \frac{2}{100} = 480\text{ Pa}$$

۱۰۶ تجربی - $P' - P = 720 - 480 = 240\text{ Pa}$ را حساب می‌کنیم.

۱۰۷ تجربی -

۱۰۸ تجربی - فشار اعمالی از طرف پیستون به یک مایع برابر است با:

۱۰۹ تجربی - ابتدا خط تراز را می‌کشیم.

۱۱۰ تجربی - فشار در نقطه‌های A و B با هم برابر است:

$$P_A = P_B \Rightarrow P_0 + \rho gh = P_0 + \frac{mg}{A} \Rightarrow \rho gh = \frac{mg}{A}$$

حال در رابطه بالا، داده‌های سؤال را قرار می‌دهیم (دققت کنید چون کمیت‌های یکسانی در دو طرف معادله نداریم، پس تمام کمیت‌های را با یکای SI آنها قرار می‌دهیم).

۱۱۱ تجربی - به تبدیل یکاها دقت کنید:

$$1\text{ cm}^3 \xrightarrow{\times 10^{-6}} 1\text{ m}^3, \quad 1\text{ g/cm}^3 \xrightarrow{\times 1000} 1\text{ kg/m}^3$$

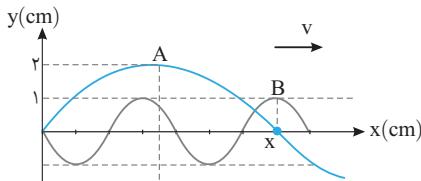
$$1\text{ g} \xrightarrow{\times 10^{-3}} 1\text{ kg}$$

$$\rho gh = \frac{mg}{A} \xrightarrow{\rho = 60\text{ kg/m}^3, h = \frac{5}{100}\text{ m}, A = 5 \times 10^{-4}\text{ m}^2} 60 \times 10 \times \frac{5}{100} = \frac{m \times 10}{5 \times 10^{-4}}$$

$$\Rightarrow 300 = \frac{1}{5} m \xrightarrow{\times 10^4} m = 150 \times 10^{-4} \text{ kg} = 150\text{ g}$$

۱۱۴۵ با توجه به نمودارها می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} x = \frac{\lambda_A}{2} \\ x = \lambda_B + \frac{\lambda_B}{4} \end{cases} \Rightarrow \frac{\lambda_A}{2} = \lambda_B + \frac{\lambda_B}{4} \Rightarrow \frac{\lambda_A}{2} = \frac{5\lambda_B}{4} \Rightarrow \lambda_A = \frac{5}{2}\lambda_B$$

تندی انتشار موج برای هر دو موج بکسان است زیرا محیط انتشار دو موج یکی است.

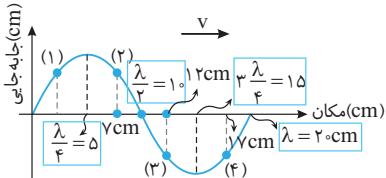
$$\lambda = \frac{v}{f} \Rightarrow v_A = v_B \Rightarrow \frac{\lambda_A}{\lambda_B} = \frac{f_B}{f_A} \Rightarrow \frac{\lambda_A}{\lambda_B} = \frac{f_B}{f_A} \Rightarrow \frac{\lambda_A}{\lambda_B} = \frac{2}{1}$$

مقدار متوسط آهنگ انتقال انرژی موج (توان متوسط) با مربع دامنه و مربع بسامد نسبت مستقیم دارد بنابراین:

$$\frac{\bar{P}_A}{\bar{P}_B} = \left(\frac{f_A}{f_B} \right)^2 \times \left(\frac{A_A}{A_B} \right)^2 = \left(\frac{2}{1} \right)^2 \times \left(\frac{2}{1} \right)^2 \Rightarrow \frac{\bar{P}_A}{\bar{P}_B} = \frac{16}{49}$$

مکان‌های پیشنهادی گزینه‌هاروی نمودار مشخص می‌کنیم و نوع حرکت‌هارا بررسی می‌کنیم.

نکته* جون چشمde در مبدأ مختصات قرار گرفته پس موج به سمت راست منتشر می‌شود:

نقطه قبل از نقطه (۱) پایین‌تر از آن قرار دارد پس ذره (۱) به سمت پایین در حال حرکت بوده و سرعت آن منفی است و جون در حال نزدیک شدن به وضع تعادل است پس منتهی آن تندشونده می‌باشد.

نقطه قبل از ذرهای (۲) و (۳) به ترتیب بالاتر از آن‌ها قرار دارد و این دو ذره در حال حرکت به سمت بالا بوده و سرعت آن‌ها مثبت است.

نقطه قبل از ذره (۴) نیز پایین‌تر از مکان (۴) است و ذره در حال حرکت به سمت نقطه بازگشت -A بوده و حرکت آن کندشونده است.

$$\frac{\lambda}{2} = 1 \Rightarrow \lambda = 2\text{m}$$

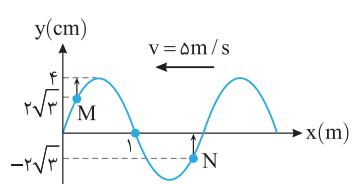
با توجه به نمودار طول موج برابر است با:

$$v = f\lambda \Rightarrow \Delta t = f \Rightarrow f = \frac{\Delta t}{\lambda} = \frac{1}{2} \text{ s} \Rightarrow T = \frac{2}{\Delta t} = 2 \text{ s}$$

ذره‌های محیط (رسیمان) دارای حرکت هماهنگ ساده هستند. ابتدا مشخص می‌کنیم

$$\frac{1}{T} = \frac{1}{\Delta t} = \frac{1}{2} \Rightarrow \Delta t = \frac{1}{\frac{1}{T}} = \frac{1}{\frac{1}{15}} = 15 \text{ s}$$

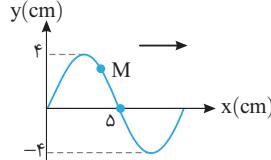
چه کسری از دوره است.

۱۱۴۶ خارج تحری -

$$\frac{\lambda}{2} = 5 \Rightarrow \lambda = 10 \text{ cm} = 0.1 \text{ m}$$

با توجه به نمودار طول موج خواهد شد

بیان آوری یک ذره که دارای حرکت هماهنگ ساده است در هر دوره (T) مسافتی چهار

$$4A = \lambda \Rightarrow \lambda = 4A \text{ cm} = 0.1 \text{ m}$$

دامنه این موج ۴ cm است و ذره M در مدت ۰.۲۵s مسافت ۰.۲۵s دو برابر دامنه

$$\frac{T}{2} = 0.25 \Rightarrow T = 0.5 \text{ s}$$

$$v = \frac{\lambda}{T} = \frac{0.1}{0.5} = 0.2 \text{ m/s}$$

تندی انتشار موج خواهد شد.

۱۱۴۷ نقش یک موج عرضی که در یک طناب با سرعت ۲۰ cm/s در حال

انتشار است، مطابق شکل رویه‌رو است. مسافتی که یک ذره از طناب در مدت

$$9.8 \text{ s} \text{ طی می‌کند، چند سانتی‌متر است؟}$$

خارج تحری -

۱) ۱

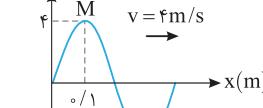
۲) ۲

۴) ۴

۸) ۸

گزینه

۱۱۴۸ با توجه به نمودار طول موج برابر است با:

$$\frac{\lambda}{4} = 0.1 \Rightarrow \lambda = 0.4 \text{ m}$$

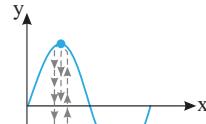
$$\lambda = vT \Rightarrow 0.4 = 4T \Rightarrow T = 0.1 \text{ s}$$

بررسی می‌کنیم که بازه صفر تا $\frac{1}{4} \text{ s}$ چه کسری از دوره است:

$$\frac{1}{T} = \frac{\lambda}{\Delta t} = \frac{0.4}{0.1} \Rightarrow \Delta t = \frac{0.1}{0.4} T = T + \frac{T}{4}$$

بنابراین ذره M در مدت یک دوره (T) به جای خود یعنی +A بازی گردد و در $\frac{T}{4}$

بعدی از +A به حالت تعادلش می‌رسد که در این نقطه دارای بیشینه سرعت و جهت حرکت آن روبرو باشید.

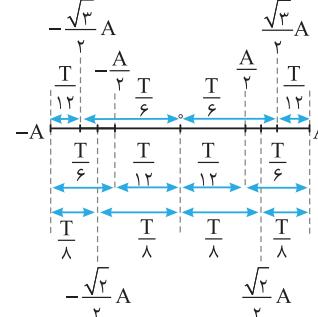

$$v = -v_m = -A\omega \Rightarrow \omega = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow v = -\frac{4}{100} \text{ rad/s} = -\frac{2\pi}{100} \text{ rad/s}$$

$$\Rightarrow v = -\frac{4\pi}{100} \text{ m/s}$$

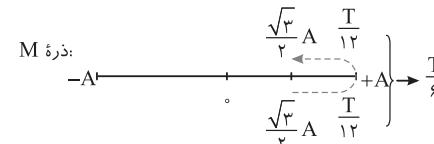
پیدا شو

در حرکت هماهنگ ساده، بازه‌های زمانی مشخصی به صورت زیر داریم:

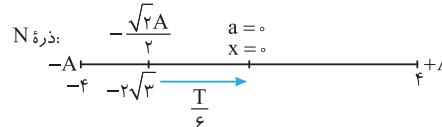
با توجه به جهت پیش روی موج، ذره M از مکان $\frac{\sqrt{3}}{2}A$ به سمت مکان

$\frac{\sqrt{3}}{2}A + A = \frac{2\sqrt{3}}{2}$ در حرکت است و پس از $\frac{T}{6}$ مجدداً به مکان $\frac{\sqrt{3}}{2}A$ برمی‌رسد.

ذره N از مکان $\frac{\sqrt{2}}{2}A$ در حال حرکت به سمت مرکز نوسانش است و در بازه

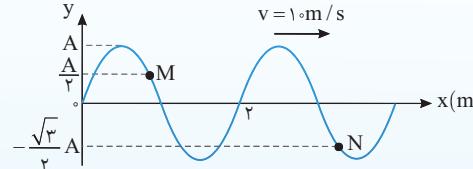
$\Delta t = \frac{1}{15}s = \frac{T}{6}$ به مرکز نوسان حالت تعادل می‌رسد در این نقطه شتاب ذره N صفر است.

نقش یک موج عرضی در طابی در لحظه $t = 0$ مطابق شکل زیر است.

در لحظه $t = \frac{1}{30}s$ مکان ذرات M و N به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

فایل راهنمایی

(۱) صفر، صفر $+ \frac{A}{2}$

(۲) گزینه ۴ صفر $+ A$

(۳) $+ \frac{A}{2}, + A$

۱۱۴۸

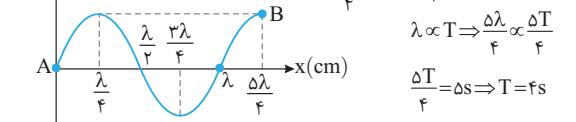
A

نیم‌نگاه

مسافتی که یک موج در مدت یک دوره طی می‌کند λ است. بنابراین در انتشار موج همواره λ با هم متناسب‌اند.

از نقطه A تا B موج مسافت $\lambda + \frac{\lambda}{4} = \frac{5\lambda}{4}$ را طی می‌کند که مدت زمان طی این

مسافت با توجه به نیم‌نگاه برابر $\frac{5T}{4}$ است:

$\lambda \propto T \Rightarrow \frac{\Delta \lambda}{\lambda} \propto \frac{\Delta T}{T}$

$\frac{\Delta T}{T} = 5s \Rightarrow T = 4s$

۱۱۴۹

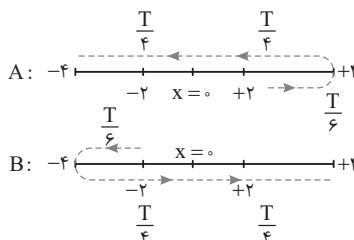
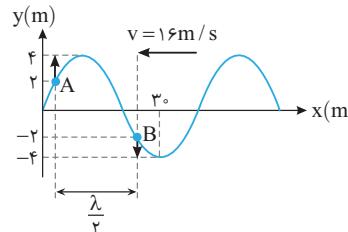
B
به شکل نقش موج به دقت نگاه کنید. با توجه به جهت حرکت موج ذره A از مکان $+2cm$ در جهت ثابت و ذره B از مکان $-2cm$ در جهت منفی محور در حرکت هستند، بنابراین هر دو ذره بعد از $\frac{T}{6}$ دوره به ترتیب به مکان $+4cm$ و $-4cm$ رسند.

می‌رسند و بعد از $\frac{T}{4}$ دیگر هر دو از حالت تعادل خود می‌گذرند. یعنی پس از $\frac{T}{4}$ در مکان -4 و ذره B در مکان $+4$ است در واقع در هر لحظه مکان و سرعت این

$$\frac{y_A}{y_B} = \frac{v_A}{v_B} = -1$$

است. در واقع هرگاه فاصله دو ذره از یکدیگر $\frac{\lambda}{2}$ باشد، در هر لحظه نسبت سرعت و

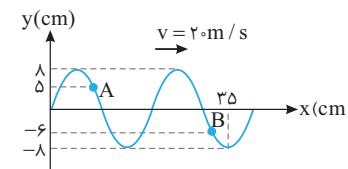
$$\frac{y_A}{y_B} = \frac{v_A}{v_B} = -1$$

۱۱۵۰

C

مهمنترین نکته در حل مسائل مربوط به حرکت ذرات محيط در انتشار موج در محيط، اين است که اين ذرات داراي حرکت هماهنگ ساده هستند و تمام مطالبي که در مورد حرکت هماهنگ ساده است در مورد اين ذرات صادق است. اکنون مراحل حل اين نوع مسائل به شکل زير است:

۱۱۵۰

طول موج را به دست می آوریم:

$$\lambda + \frac{\lambda}{4} + \frac{\lambda}{4} = 35 \Rightarrow \frac{7\lambda}{4} = 35 \Rightarrow \lambda = 20\text{ cm} \Rightarrow \lambda = 0.2\text{ m}$$

دوره موج را حساب می کنیم.

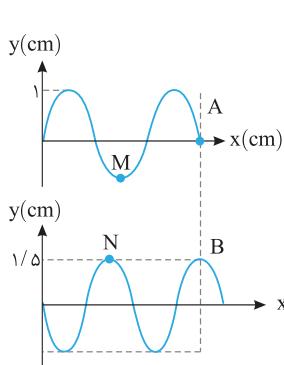
۱۱۵۰

مشخص می کنیم که بازه زمانی $\Delta t = \frac{3}{200}\text{s}$ چه کسری از دوره $T = \frac{1}{100}\text{s}$ است.

$$\frac{\Delta t}{T} = \frac{0.03}{0.01} \Rightarrow \Delta t = \frac{3}{2}T = T + \frac{T}{2}$$

فصل سیزدهم

پاسخ‌های تشریحی

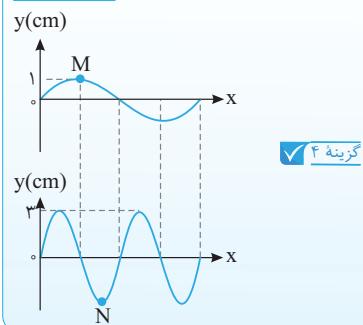

۴۸۰ در شکل مقابل، دو موج عرضی با تندی‌های مساوی در دو طناب متضاد می‌شوند. در مدت زمانی که ذره M، دو نوسان انجام می‌دهد، ذره N چند نوسان انجام می‌دهد؟

خارج ریاضی - ۹۹

- ۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

گزینه ۴

بنابراین بازه داده شده از دو قسمت $\frac{T}{2}$ تشکیل شده است. در یک حرکت هماهنگ ساده،

مسافت طی شده در مدت یک دوره T ، چهار برابر دامنه $(4A)$ است و در بازه $\frac{T}{2}$ مسافت

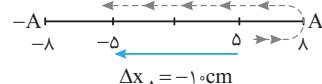
طی شده دو برابر دامنه $(2A)$ است، بنابراین ذره A و ذره B هر دو مسافتی برابر

راطی می‌کنند و نسبت مسافت طی شده آنها برابر یک است.

اما جایه‌جایی آنها چگونه است؟ ذره A در مدت T به مکان اولیه‌اش یعنی $+5\text{cm}$

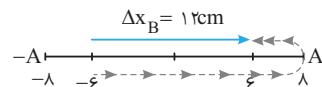
برمی‌گردد و در مدت $\frac{T}{2}$ باقی‌مانده مکان یک نوسانگر قرینه می‌شود یعنی مکان A ,

- 5cm خواهد شد:

ذره B نیز در مدت T به مکان اولیه‌اش یعنی -6cm - برمی‌گردد و در مدت $\frac{T}{2}$

باقی‌مانده مکان B نیز قرینه می‌شود یعنی $+6\text{cm}$ می‌شود.

در این صورت نسبت جایه‌جایی دو ذره خواهد شد:

$$\frac{\Delta x_A}{\Delta x_B} = \frac{-10}{12} = -\frac{5}{6}$$

۱۱۵۲ نقش یک موج عرضی در طنابی در لحظه $t=0$ مطابق شکل زیر است.

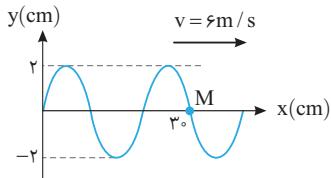
در بازه زمانی $\frac{1}{\lambda_0} \leq t \leq \frac{1}{\lambda_0}$ بزرگی جایه‌جایی ذره B، چند برابر جایه‌جایی ذره A است؟

ریاضی

است؟

- ۱) $\frac{3}{4}$
۲) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
۳) $\frac{1}{3}$
۴) $\sqrt{3}$

گزینه ۲

در مدت نیم دوره با توجه به نقش موج، ذره M از حالت تعادلش به دامنه رفته و به مرکز تعادلش برمی‌گردد بنابراین در لحظه t دارای سرعت $v_m = A\omega$ و در لحظه $t + \frac{1}{6}\text{s}$ دارای سرعت

$v = -A\omega$ است. $v = -A\omega$

$\omega = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow \omega = \frac{2\pi}{1} \Rightarrow \omega = 6\pi \text{ rad/s}$ بسامد زاویه‌ای را حساب می‌کنیم.

$v_m = A\omega = 6\pi \times 6\pi \Rightarrow v_m = 1/2\pi \text{ m/s}$ بیشینه سرعت ذره برابر است با:

بنابراین شتاب متوسط خواهد شد:

$$a_{av} = \frac{v_2 - v_1}{\Delta t} = \frac{-A\omega - A\omega}{\Delta t} \Rightarrow a_{av} = \frac{-2A\omega}{\Delta t}$$

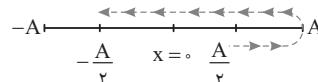
$$\Rightarrow a_{av} = \frac{-2 \times 1/2\pi}{1/6} \Rightarrow a_{av} = -144\pi \text{ m/s}^2$$

اکنون به سراغ تندی انتشار موج در دو طناب می‌رویم:

$$v = \frac{\lambda}{T} \Rightarrow \frac{v_A}{v_B} = \frac{\lambda_A}{\lambda_B} \times \frac{T_B}{T_A} \Rightarrow \frac{v_A}{v_B} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$$

بازه $\Delta t = \frac{V}{A}$ نصف دوره ($T = 2\Delta t$) است و در ذره M مسیر زیر را از

$x = A + \frac{A}{2} - \frac{A}{2} + \frac{A}{2}$ طی می کند. از A تا $\frac{A}{2}$ حرکت کندشونده، از $\frac{A}{2}$ تا $-A$ حرکت تندشونده و از $-A$ تا $\frac{A}{2}$ حرکت کندشونده است.

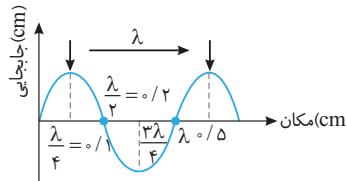

۱۱۵۵ A

با توجه به بسادم موج، دوره آن را به دست می آوریم:

$$f = 10 \text{ Hz} \Rightarrow T = \frac{1}{10} \text{ s} \Rightarrow T = 0.1 \text{ s}$$

در مدت یک دوره موج به اندازه λ جلو می رود پس قله نشان داده شده نیز در مدت 0.1 به اندازه 4m جلو رفته و به مکان 5m می رسد.

خسته نباشید این آزمون کمی سخت و بیشتر وقت گیر بود اما همان طور که دیدید بیشتر سوالات مشابه ککور بودند و این نشان می دهد سوالات مربوط به این بخش ککور نیز سخت و وقت گیر هستند.

از کتاب درسی ۱۱۵۶ A

نیم‌نگاه ۱ امواج الکترومغناطیسی دارای مشخصه‌های زیر هستند:

۱ از یک میدان الکتریکی و یک میدان مغناطیسی عمود بر هم تشکیل شده‌اند.

۲ این میدان‌ها بر راستای پیش روی موج عمودند و از قاعده دست راست شکل روبرو پیش روی می کنند.

۳ میدان‌ها دارای بسامد و طول موج یکسان هستند و با هم همگام هستند.

۴ تندی انتشار همه امواج الکترومغناطیسی در خلا $c = \sqrt{\frac{1}{\mu_0 \epsilon_0}}$ است.

۵ این امواج عرضی بوده و حامل انرژی هستند و انرژی را به صورت انرژی میدان‌های الکتریکی و مغناطیسی منتقل می کنند.

نیم‌نگاه ۲ هر تغییری در میدان الکتریکی در هر نقطه از فضا، میدان

مغناطیسی متغیری ایجاد می کند. در آزمایش القای الکترومغناطیسی فاراده، هر تغییری در میدان مغناطیسی در هر نقطه از فضا میدان الکتریکی متغیری ایجاد می کند (پیش‌بینی ماکسول).

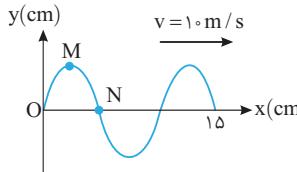
نیم‌نگاه‌ها را دوباره با دقت بخوانید. حتماً متوجه می شوید که گزاره (الف) درست و گزاره‌های (ب) و (ت) نادرست است. اما درباره گزاره (پ) انتقال انرژی در امواج مکانیکی به صورت انرژی جنبشی و پتانسیل است نه در امواج الکترومغناطیسی و گزاره (پ) نیز نادرست است.

۱۱۵۶ C

طول موج را به دست می آوریم.

$$\frac{3\lambda}{2} = 15 \Rightarrow \lambda = 10 \text{ cm} \Rightarrow \lambda = 0.1 \text{ m}$$

دوره را حساب می کنیم.

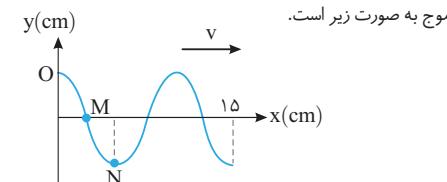

نقش موج در لحظه $t = \frac{3}{400} \text{ s}$ داده شده است و نقش موج را در $\frac{1}{400} \text{ s}$

قبل خواسته است. اکنون مشخص می کنیم $\frac{1}{400} \text{ s}$ چه کسری از دوره است.

$$\frac{\Delta t}{T} = \frac{\frac{1}{400}}{\frac{1}{100}} \Rightarrow \Delta t = \frac{T}{4}$$

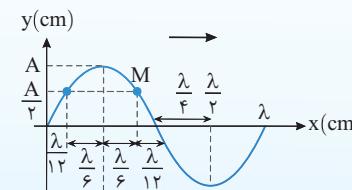
کافی است مشخص کنیم ذره O. قبل از لحظه نشان داده در چه مکانی بوده است. قطعاً ذره O در مکان $+A$ بوده است که پس از $\frac{T}{4}$ به حالت تعادلش رسیده است و نقطه M قبل در مکان صفر و نقطه N قبل در مکان $-A$ بوده است از این رو نقش

موج به صورت زیر است.

۱۱۵۶ B

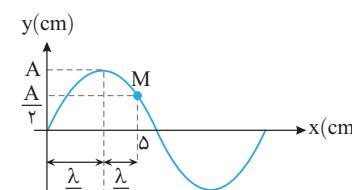
طول موج، مسافتی است که موج در مدت یک دوره T طی می کند. در واقع در مدتی که موج به اندازه λ به جلو می رود هر ذره از محیط یک نوسان کامل انجام می دهد. یعنی در مدت $\frac{T}{12}$ که ذره از مبدأ به مکان $\frac{\lambda}{2}$ می رود موج به اندازه $\frac{\lambda}{12}$ جلو می رود.

با توجه به نمودار سؤال می توان نوشت: $\frac{\lambda}{4} + \frac{\lambda}{6} = 5 \Rightarrow \frac{3\lambda + 2\lambda}{12} = 5 \Rightarrow \lambda = 12 \text{ cm}$

$$T = \frac{\lambda}{v} = \frac{0.12}{10} \Rightarrow T = 0.012 \text{ s}$$

دوره موج برابر است با:

۱۶۲۴ ب

پیدا کوی در حرکت با شتاب ثابت سرعت متوسط در بازه زمانی t_1 تا t_2 با سرعت لحظه‌ای در زمان $\frac{t_1+t_2}{2}$ برابر است.

نمودار حرکت متوجه B خط قاطع نمودار حرکت متوجه A بین دو لحظه $t=2s$ تا $t=4s$ است. شیب خط قاطع در نمودار $x-t$ برابر سرعت متوسط بین دو لحظه است، همچنین شبیه خط B برابر سرعت متوجه A است.

$$v_B = v_{av} \quad (t=2s) \text{ تا } (4s)$$

در لحظه $t=3s$ سرعت دو متوجه بکسان و برابر v است. تابه بعد از این لحظه تندی متوجه A برابر است با:

$$v' = at + v \Rightarrow v' = 1/5t + v$$

سرعت متوجه B ثابت و برابر v است. در سؤال لحظه‌ای که سرعت متوجه A $3m/s$ بیشتر از متوجه B باشد را خواسته است.

$$v' - v = 1/5t \Rightarrow 3 = 1/5t \Rightarrow t = 2s$$

بنابراین $2s$ بعد از لحظه‌ای که سرعت دو متوجه باهم برابر است، سرعت متوجه A $3m/s$ بیشتر از سرعت متوجه B است، یعنی در $3+2=5s$ این اتفاق می‌افتد.

آزمون ۸۳ و ۸۲۸۱

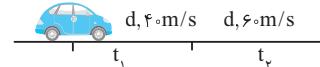
۱۶۲۴ ب

طبق اصل برنولی در مسیر حرکت شاره (که به صورت لایه‌ای باشد) با افزایش تندی شاره، فشار شاره کاهش می‌یابد و گزاره (الف) درست است. با توجه به معادله پایستگی در حال حکمت در مدت زمان یکسان، جرم بکسان از شاره، از هر سطح مقطع دخواه لوله می‌گذرد و گزاره (ب) درست است. برای پرهیز از پیچیدگی‌ها، مدل آرامانی و ساده شده‌ای از یک شاره در حال حرکت و بدون تلاطم را بررسی می‌کنیم، افزون بر این فرض می‌کنیم شاره تراکم ناپذیر است و اصطکاک داخلی ندارد و گزاره (ب) درست است.

آزمون ۱۳

۱۶۲۲ ب

حالت اول: اگر مسیر حرکت $2d$ طول داشته باشد، d متر اول با تندی ثابت $4m/s$ و d متر بعد با تندی $6m/s$ طی شده است از این‌رو:

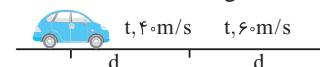

$$v_1 = \frac{d}{t_1} \Rightarrow t_1 = \frac{d}{4} \quad , \quad v_2 = \frac{d}{t_2} \Rightarrow t_2 = \frac{d}{6}$$

سرعت متوسط متوجه در این حالت برابر است با:

$$v_{av} = \frac{d_1 + d_2}{t_1 + t_2} \Rightarrow v_{av} = \frac{d + d}{\frac{d}{4} + \frac{d}{6}} = \frac{2d}{\frac{5d}{12}} = \frac{24}{5} = 4.8 m/s$$

حالت دوم: اگر مدت زمان حرکت را $2t$ درنظر بگیریم، ثانیه اول با تندی $4m/s$ و ثانیه بعد با تندی $6m/s$ طی شده است.

$$v'_1 = \frac{d_1}{t} \Rightarrow d_1 = 4 \cdot t \quad , \quad v'_2 = \frac{d_2}{t} \Rightarrow d_2 = 6 \cdot t$$

$$v'_{av} = \frac{d_1 + d_2}{t_1 + t_2} \Rightarrow v'_{av} = \frac{4 \cdot t + 6 \cdot t}{2t} = 5 m/s$$

$$\frac{v'_{av}}{v_{av}} = \frac{25}{24} \quad \text{بنابراین نسبت} \frac{v'_{av}}{v_{av}} \text{ برابر است با:}$$

مبادر

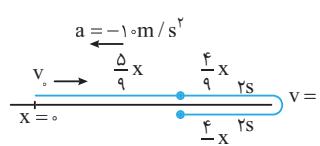
اگر متوجه در بازه‌های زمانی بکسان با تندی‌های ثابت در یک جهت روی خط راست در حال حرکت باشد، سرعت متوسط آن برابر میانگین سرعت‌های است.

$$v_{av} = \frac{v_1 + v_2 + \dots + v_n}{n}$$

آزمون ۷۳ و ۷۲

۱۶۲۳ ب

مسیر حرکت را رسم می‌کنیم.

متوجه در مدت $2s$ جابه‌جایی $\frac{4}{9}X$ را با شتاب $-10m/s^2$ طی می‌کند، بنابراین

می‌توان فرض کرد متوجه از محل تغییر جهت در مدت $2s$ با شتاب $10m/s^2$ با شتاب $\frac{4}{9}X$ را طی کرده است. بنابراین:

$$\Delta x = \frac{1}{2}at^2 \Rightarrow \frac{4}{9}X = \frac{1}{2} \times 1 \times 2^2 \Rightarrow X = 4.5m$$

در این صورت سرعت اولیه خواهد شد:

$$v' - v = 2a\Delta x \Rightarrow -v = 2 \times (-10) \times 4.5 \Rightarrow v = 30m/s$$

آزمون ۷۹ و ۷۷

آزمون ۱۹.۱۸.۱۷

۱۶۲۶ ب

$F = m_A a_A \Rightarrow a_A = \frac{F}{m}$ برابر است با: $m_A = m$

شتاب جسم $m_B = \frac{m}{2}$ برابر است با:

$$F = m_B a_B \Rightarrow a_B = \frac{F}{m} = \frac{F}{\frac{m}{2}} = \frac{2F}{m} \rightarrow a_B = \frac{2}{3} a_A$$

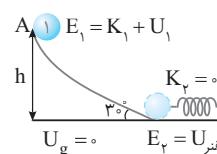
هر دو جسم از حال سکون شروع به حرکت کرده‌اند و جابه‌جایی هریک را حساب می‌کنیم:

$$\Delta x = \frac{1}{2}at^2 + v_0 t - \frac{v_0}{2}t \rightarrow \Delta x = \frac{1}{2}at^2$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \Delta x_A = \frac{1}{2}a_A t^2 \Rightarrow \Delta x_A = \frac{1}{2}a_A t^2 \\ \Delta x_B = \frac{1}{2}a_B (2t)^2 \Rightarrow \Delta x_B = 2a_B t^2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta x_B}{\Delta x_A} = \frac{2a_B t^2}{\frac{1}{2}a_A t^2} = \frac{4a_B}{a_A} \rightarrow \frac{\Delta x_B}{\Delta x_A} = \frac{4 \times \frac{2}{3} a_A}{\frac{1}{2} a_A} = \frac{8}{3}$$

آزمون ۸۶

پیدا‌وی ۱ اگر فشار در نقطه‌ای از مایع P باشد، فشار در نقطه‌ای A مرتب‌الاتراز آن $P - \rho gh$ است: $P_A = P - \rho gh$

پیدا‌وی ۲ مایع چگالی مایعی که پایین‌تر قرار گرفته $\frac{1}{\rho}$ است.

بنابراین چگالی مایعی که پایین‌تر قرار گرفته $\frac{1}{\rho}$ است.

فشار روی خط تراز یکسان است. فشار در نقاط A و B را با توجه به فشار روی خط تراز به دست می‌آوریم:

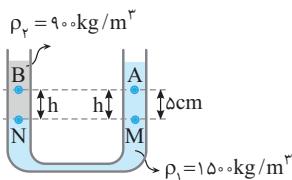
$$P_M = P_N = P$$

$$P_A = P_M - \rho_1 gh \Rightarrow P_A = P - 1500 \times 1 \times \frac{5}{100} = P - 750$$

$$P_B = P_N - \rho_1 gh \Rightarrow P_B = P - 900 \times 1 \times \frac{5}{100} = P - 450$$

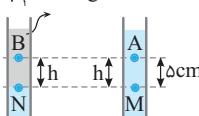
حال اختلاف فشار بین A و B را حساب می‌کنیم:

$$P_B - P_A = (P - 450) - (P - 750) = 300 \text{ Pa}$$

آزمون ۹ و ۱۰

$$\rho_2 = 900 \text{ kg/m}^3$$

پیدا‌وی ۳ نیروی شناوری وارد بر یک جسم به دلیل

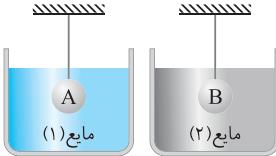
اختلاف فشار مایع در بالا و پایین جسم است $\Delta P = \rho g \Delta h$

با توجه به شکل (۳) (مایع ۱) تدنیش شده بنابراین

چگالی مایع (۱) از چگالی مایع (۲) بیشتر است.

نیروی شناوری وارد بر دو جسم برابر بوده $P_2 > P_1$ است. بنابراین در شکل (۱)

باید فاصله نقطه بالایی و پایینی کمتر از شکل (۲) باشد یعنی $r_A < r_B$ است.

شکل (۱)

شکل (۲)

شکل (۳)

آزمون ۱۳

از کتاب درسی

ابتدا تغییر دما را بر حسب سیلیسیوس به دست می‌آوریم.

$$\Delta F = \frac{9}{5} \Delta \theta \Rightarrow -45 = \frac{9}{5} \Delta \theta \Rightarrow \Delta \theta = -25^\circ C$$

اکنون کاهش حجم را حساب می‌کنیم.

$$\Delta V = V_1 \beta \Delta \theta \Rightarrow \Delta V = 30 \times 10^{-3} \times (-25)$$

$$\Rightarrow \Delta V = -750 \times 10^{-3} \text{ m}^3 \Rightarrow \Delta V = -750 \text{ L}$$

آزمون ۲۴ و ۲۵

آزمون ۷

آب گرم از دست داده و مس و آلومنیوم گرم‌گرفته‌اند. بنابراین:

$$Q_{Al} + Q_{Cu} + Q_{W} = 0 \Rightarrow Q_{Al} = -Q_{Cu} - Q_W$$

$$m_{Cu} c_{Cu} \Delta \theta_{Cu} + m_{Al} c_{Al} \Delta \theta_{Al} = -m_W c_W \Delta \theta_W$$

جرم مس و آلومنیوم بکسان بوده و تغییر دمای مس، آلومنیوم و آب به ترتیب

$$65 - 20 = 45^\circ C, 65 - 35 = 30^\circ C, 65 - 70 = -5^\circ C$$

$$\frac{m_{Cu}}{m_{Al}} = \frac{m_{Al}}{m_{Cu}} \Rightarrow m_{Cu} \times 40 \times 45 + m_{Cu} \times 90 \times 30 = -9 \times 400 \times (-5)$$

دو طرف معادله را برابر 900 تقسیم می‌کنیم:

$$2m_{Cu} + 3m_{Cu} = 20 \Rightarrow 5m_{Cu} = 20 \Rightarrow m_{Cu} = 4 \text{ kg}$$

$$2m_{Cu} + 3m_{Cu} = 20 \Rightarrow 5m_{Cu} = 20 \Rightarrow m_{Cu} = 4 \text{ kg}$$

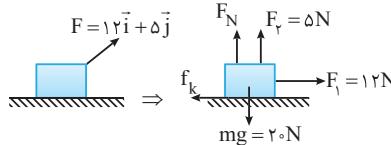
آزمون ۲۷ و ۲۸

آزمون ۲۹

پیدا‌وی ۴ $\bar{F}$ دارای دو مؤلفه نیرو در امتداد افقی و قائم به ترتیب $F_1 = 12 \text{ N}$ و $F_2 = 5 \text{ N}$ می‌باشد. در ابتدا جسم با سرعت ثابت در حال حرکت است بنابراین نیروهای وارد بر جسم متوزن است:

$$F_1 + F_2 + F_{\text{net}} = 0 \Rightarrow F_{\text{net}} = 15 \text{ N}$$

در راستای افقی: $F_1 = f_k \Rightarrow f_k = 12 \text{ N}$

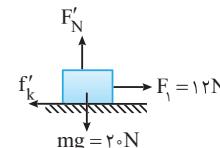
ضریب اصطکاک جنبشی را حساب می‌کنیم:

$$f_k = \mu_k F_N \Rightarrow 12 = \mu_k \times 15 \Rightarrow \mu_k = \frac{4}{5} = 0.8$$

با حذف مؤلفه قائم نیروی F نیروی عمودی سطح و نیروی اصطکاک تغییر می‌کند.

$$F'_N = mg \Rightarrow F'_N = 20 \text{ N}$$

جسم در راستای قائم $f'_k = \mu_k F'_N \Rightarrow f'_k = 0.8 \times 20 = 16 \text{ N}$

با توجه به قانون دوم نیوتون شتاب حرکت متحرک را حالت جدید به دست می‌آوریم:

$$F_1 - f'_k = ma \Rightarrow 12 - 16 = 2a \Rightarrow a = -2 \text{ m/s}^2$$

سرعت جسم پس از t ثانیه با شتاب -2 m/s^2 از 4 m/s به صفر می‌رسد:

$$v = at + v_0 \Rightarrow 0 = -2t + 4 \Rightarrow 2t = 4 \Rightarrow t = 2 \text{ s}$$

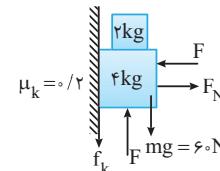
آزمون ۹۰ و ۹۱

پیدا‌وی ۵ نیروهای وارد بر جسم را رسم می‌کنیم:

نکته جون جسم در حال حرکت روبه بالا است پس نیروی اصطکاک جنبشی به سمت پایین است.

$$F = F_N$$

$$F - mg - f_k = 0 \Rightarrow F = mg + f_k$$

نیروی اصطکاک برابر است با:

با توجه به معادله نیروها در راستای قائم داریم:

$$F = mg + f_k \Rightarrow f_k = 0.2F \Rightarrow F = 60 + 0.2F \Rightarrow 0.8F = 60 \Rightarrow F = 75 \text{ N}$$

آزمون ۸۹ و ۹۱

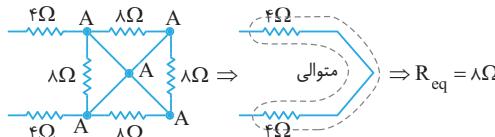
پیدا‌وی ۶ اگر در این حالت وزنه 2 kg را برداریم، شتاب حرکت

چند متر بر مجدور ثانیه می‌شود؟

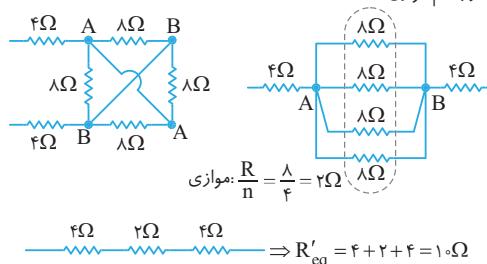
پاسخ در این حالت نیروی وزن برابر 2 N می‌شود.

$$F_{\text{net}} = ma \Rightarrow F - f_k = ma \Rightarrow 2 - 0.2F = ma \Rightarrow \frac{2 - 0.2F}{F} = a \Rightarrow a = 0.5 \text{ m/s}^2$$

مدار (الف) را با استفاده از نقطه گذاری نقاط پتانسیل نام گذاری می کنیم. دو سر تمام مقاومت های 8Ω همان بوده و در این اختلاف پتانسیل دو سر آنها صفر است و این مقاومت ها اتصال کوتاه شده و از مدار حذف می شوند:

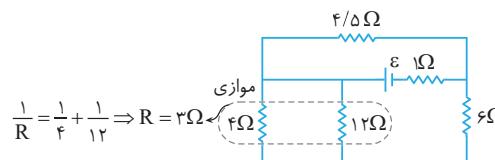
مدار (ب) را نیز نام گذاری می کنیم تمام مقاومت های 8Ω بین دو گره A و B بسته شده اند و با هم موازی اند:

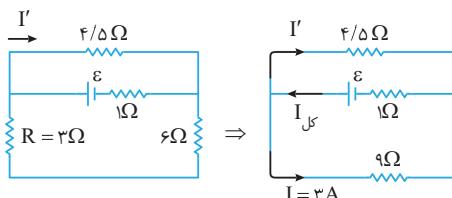
بنابراین:
بنابراین تندی جسم یکسان است

آزمون ۵۱

مقادیر های 4Ω و 12Ω با هم موازی اند:

مدار به صورت زیر می شود و دو مقاومت 6Ω و R متواالی اند و جریان عبوری از آنها یکسان و برابر $3A$ است.

دو مقاومت 9Ω و $4/5\Omega$ موازی اند و در مقادیر های موازی جریان هر شاخه با مقدار مقاومت ها رابطه عکس دارد.

$$\frac{I'}{I} = \frac{9}{4/5} \Rightarrow I' = 2I \Rightarrow I = 2A \Rightarrow I' = 6A$$

$$I_{کل} = I + I' \Rightarrow I_{کل} = 3 + 6 = 9A$$

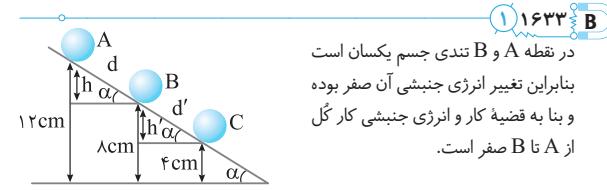
مقاومت معادل را با توجه به اینکه دو مقاومت 2Ω و 9Ω موازی اند حساب می کنیم:

$$R_{eq} = \frac{9 \times 4/5}{9 + 4/5} = 3\Omega$$

جریان کل برابر است با:

$$I_{کل} = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} \Rightarrow 9 = \frac{\varepsilon}{3+1} \Rightarrow \varepsilon = 36V$$

آزمون ۵۲ و ۵۳

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{F_N} + W_g + W_{f_k} = 0 \Rightarrow W_g = -W_{f_k}$$

$$\Rightarrow mgh = +f_k d \Rightarrow mg \frac{h}{d} = f_k \Rightarrow f_k = mg \sin \alpha$$

اکنون در مسیر BC قضیه کار و انرژی جنبشی را می نویسیم.

$$W'_{B \rightarrow C} = W'_g + W'_{f_k} = mgh' + f_k d' \Rightarrow W' = mgh' - (mg \sin \alpha)d' = 0 \Rightarrow W' = 0$$

بنابراین تندی در نقطه B و C برابر است.

مثال چون در کل مسیر نیروی ثابت F_k و $m g$ وارد می شود اگر در بخشی از آن کار صفر باشد، در تمام مسیر کار کل صفر بوده یعنی تندی تغییر نمی کند.

آزمون ۱۹۱۸ و ۱۹۱۷

ابتدا با توجه به نیروی الکتریکی دو جسم، حاصل ضرب مقدار دوباره دست می آوریم:

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow 4/5 = 9 \times 10^{-9} \frac{|q_1||q_2|}{36 \times 10^{-2}}$$

$$\Rightarrow 18 \times 10^{-11} = |q_1||q_2| \Rightarrow |q_1||q_2| = 18 \times 10^{-12}$$

هنگامی که دوبار را با هم تماس می دهیم بار آنها با هم یکسان و برابر میانگین بارهای اولیه آنها می شود:

$$q'_1 = q'_2 = \frac{q_1 + q_2}{2} \quad q'_1 = q'_2 = -12 \mu C \Rightarrow q_1 + q_2 = -24 \mu C = -24 \times 10^{-6} C$$

بنابراین مجموع دوبار برابر -24 و قدر مطلق حاصل ضرب آنها باید 18 شود که تهها مقادیر گزینه (۲) دارای حاصل ضرب 18 و جمع -24 است. آزمون ۳۷ و ۳۶

و گلوله فلزی کوچک و مشابه که دارای بار الکتریکی می باشند، از

فاصله 3 سانتی متری، نیروی جاذبه 4 نیوتون بر یکدیگر وارد می کنند. اگر این دو گلوله را به هم تماس دهیم، بار الکتریکی هر کدام $C = 9 \times 10^{-9} N.m^2/C^2$ خواهد شد. بار اولیه

گلوله ها بر حسب میکروکولن کدام است؟ (۱۰ و ۶)

۱۲ (۱) و ۶ (۲)
۴ (۳) و ۸ (۴)
۳ (۵) و ۹ (۶)

در اجسام رسانا بار الکتریکی همواره در سطح خارجی رسانا توزیع می شود. با بستن کلیدهای K_1 و K_2 ، سه جسم در حکم یک جسم رسانا می شوند. بار الکتریکی کره

و پوسته B به سطح پوسته A منتقل می شود. بنابراین خواهیم داشت:
۹ (۱) و ۱۰ (۲)
۴ (۳) و ۸ (۴)
۳ (۵) و ۹ (۶)

از کاب درسی

با توجه به پایستگی انرژی مکانیکی:

$$E_A = E_B \Rightarrow K_A + U_A = K_B + U_B \Rightarrow \Delta U = -\Delta K$$

ذره دارای بار منفی از نقطه B رها شده و خود به خود در خلاف جهت میدان به

نقطه A می رسد، بنابراین انرژی جنبشی افزایش و انرژی پتانسیل کاهش می یابد:

$$\Delta U = -Edq \Rightarrow \Delta U = -E \times \frac{2}{100} \times 5 \times 10^{-6} \Rightarrow \Delta U = -E \times 10^{-6} J$$

جسم از حال سکون رها شده ($K_1 = 0$) و در نقطه A انرژی جنبشی آن

$1mJ = 10^{-3} J$ شده است:

$$\Delta U = -\Delta K \Rightarrow -E \times 10^{-6} = -(10^{-3}) \Rightarrow E = 10^{-3} N/C$$

آزمون ۴۱ و ۴۲